

TRI ČETRTINE SRBIJE JE V NEMŠKIH IN BOLGARSKIH ROKAH.

SRBSKA ARMADA SE UMIKA, TODA UMAKNITI SE NE BO MOGLA.

USODA SRBIJE IN SRBSKEGA NARODA JE ČISTO ZAPEČATENA.

V TEKU ENEGA TEDNA BODO ŽE VOZILI VLAKI IZ BERLINA V CARIGRAD. — SKODULIS BO ZASLEDOVAL ISTO POLITIKO KAKOR NJEGOV PREDNIK ZAIMIS. — PREKRŠENJE NEVTRALNOSTI. — AVSTRIJCI IN NEMCI SO VJELI 7000 ERBOV IN ZAPLENILI VELIKO VOJNEGA MATERIJALA. — GRŠKI KABINET BO NAJBRŽE RAZPUŠČEN — ZAVEZNIKI SO BAJE IZKRALIV SOLUNU DO 300.000 VOJAKOV. — ITALIJANI BODO POSLALI NEKAJ SVOJEGA VOJAŠTVA V ALBANJO.

ZAVEZNIŠKA POROČILA.

Prekršenje nevtralnosti.

Angleži pripoznavajo.

London, Anglija, 9. novembra. Tukajšnji vojaški strokovnjaki so mnenja, da je Srbija uničena in da je Nemčija na Balkanu dosegla vse ono, kar je hotela. Sprva je vlada nekoliko prikrivala nemške zmage, ker je pa ljudstvo dobivalo iz drugih virov prave natučene poročila, se je morala tudi vlada ukloniti in povedati svoje mnenje. Več kot dve tretjini srbskega ozemlja so zasedli Nemci in Bolgari. Železnica, ki vodi iz Beograda preko Niša v Pirov, je v sovražniških rokah. V teku enega tedna bodo že vozili vlaki iz Berlina v Carigrad.

Zavezniki še vedno upajo.

London, Anglija, 9. novembra. Kljub temu, da je že več kot polovica Srbije izgubljena, zavezniki še niso izgubili vsega upanja. Sem prihajajo razne brzojavke, iz katerih je razvidno, da so Francozi in Angleži parkrat potolkli Bolgare in da neprestano izkrenjujejo vojaštvo. Dosedaj so baje izkrcali že 300.000 vojakov.

Srbska vlada.

London, Anglija, 9. novembra. Iz Soluna poročajo, da so severno od Prilepa premagali Francozi in Angleži Bolgare. Pri Krivolaku so odbili Angleži vse sovražniške napade.

"Daily Telegraph" je dobil od svojega dopisnika poročilo, da so Angleži zavzeli Veles.

Iz Aten poročajo, da je srbska vlada pobegnila v Raško, ki leži 12 angleških milj južno od Novega Pazarja.

Kaj pravijo Črnogorci.

Cetinje, Črnagora, 9. novembra. Poročilo, ki ga je izdalo danes črnogorsko vojno ministrstvo, se glasi:

Ob heregovinski meji in ob reki Drini stoje Avstrije v ofenzivi. Med našimi in sovražniškimi četami se vrše neprestano manjši spopadi. Dosedaj smo poglani Avstrije še vedno nazaj. Avstrije se baje pripravljajo na splošen napad. Mi smo dobro preskrbljeni z municijo in se sovražnika popolnoma nič ne bojimo. Nobeden še ni podjarmil Črnogore, pa je tudi Avstrije in Nemei menda ne bodo.

Grški kabinet.

Pariz, Francija, 9. novembra. Grški ministrski predsednik Skodulis je danes sporočil francoski vladi, da bo njegov kabinet stal na istem stališču kakor kabinet bivšega ministrskega predsednika Zaimisa.

Brzojavka, ki jo je poslal francoskemu zunanemu ministru, se glasi približno takole:

Prosim vas, sporočite ministrskemu predsedniku, da bo Grška tudi zanaprej ohranila svojo nevtralnost in da bi bila zelo srečna če bi tudi zanaprej vladalo med njo in med zavezniki prijateljsko razmerje.

Pristavite tudi, da bo sedanji kabinet zasledoval ravno isto politiko kakor je kabinet ministrskega predsednika Zaimisa.

Naloga kabineta je gledati v prvi vrsti za dobrobit dežele ter doseči vse, kar bi bilo za Grško koristno. V tem smislu bomo delovali in prepričani smo, da bomo imeli uspeh.

Pariz, Francija, 9. novembra. Bolgarski ministrski predsednik Radosavljev je baje izjavil: Grško vlado smo že večkrat napovedali in to naj zankrat zadostuje. Pripomnimo pa, da Bolgarska ne bo odgovorna za posledice stališča, ki so ga zavzeli grški državniki.

Italijansko poročilo.

Rim, Italija, 8. novembra. Grška vlada bo najbrže razpustila parlament. To se bo zgodilo takoj, kakor hitro se bo opazilo, da parlament v tej ali oni stvari nasprotuje kabinetu. — Ministrski predsednik Skodulis je izjavil:

Kakorhitro bomo izprevideli, da sedanje ministrstvo nima pri parlamentu večine, bo parlament razpuščen. Mi hočemo imeti kolikor toliko proste roke. V parlamentu je nekaj elementov, ki so po politični opozicionalci. Če mi storimo kaj še tako dobrega, bodo oni gotovo oponirali. Sedaj so resni časi in vsled tega moramo premišljeno delovati.

Venezelos.

London, Anglija, 9. novembra. Reuterjeva agencija je dobila večeraj sledečo brzojavko:

Danes se je vršila kabinetna seja, pri kateri se je razpravljalo, če bo vlada sprejela predloge bivšega ministrskega predsednika Venezelosa, da ne bo parlament razpuščen.

Večina ministrov je zato, da se parlament razpusti.

Posojilo.

Pariz, Francija, 9. novembra. Grška vlada bo zopet prosila zaveznike posojila. Vlada baje namerava najeti 40.000.000 frankov posojila. Angleška in francoska vlada ji bosta dali denar brez vsakega najmanjšega ugovora.

Italijani.

Rim, Italija, 9. novembra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da bo Italija poslala nekaj svojih čet v Albanijo in v njimi pomagala Srbiji. Italijani ne bodo izkrcali svojih čet v Solunu, ampak na albanski obali. Italijani in Albanci so prijatelji in si grede v vseh ozirih drug drugemu na roko.

Bratiano.

Pariz, Francija, 9. novembra. Neki tukajšnji časopis je dobil iz Balkana poročilo, da se rumunski ministrski predsednik Bratiano neprestano posvetojuje z člani parlamenta, da bi od njih izvedel, kakšno mnenje imajo o splošnem položju.

Bratiano je rekel pri neki priložnosti: — Iz tega, da smo prepovedali prevažati v Bolgarsko municijo, je razvidno, da stojimo deloma na strani zaveznikov. Jaz sem odločno proti temu, da bi delali dobičke brez vsakih žrtev. Naša naloga je, da se pridružimo temu ali onemu.

Proti Solunu.

Pariz, Francija, 9. novembra. Tukajšnji časopis "France de Demain" je izvedel iz zanesljivega vira, da bodo nemške, avstrijske in bolgarske čete tako po zavzetju Srbije začele prodirati proti Solunu. To mesto bodo zavzeli

kljub vsem protestom grške vlade. Če imajo zavezniki pravico kršiti grško nevtralnost, tudi Nemcem ne bo smel nikdo zameriti, če bodo storili kaj takega.

Ruski Židje in Turki.

London, Anglija, 9. novembra. Iz Jeruzalema poročajo, da se je napeto razmerje, ki je vladalo zadnji čas med raznimi veroizpovedni, precej izboljšalo. Več kot 20.000 ruskih Židov je prošilo za turško državljanstvo. Turške oblasti so se sicer nekaj časa ustavljale, slednjič so pa prošnjam vseeno ugodile. Vse visoke šole, razen francoskega inštituta, so v Turčiji odprte.

Lymel paša, vrhovni poveljnik sirskega in egipčanskega četa, je bil zadnji čas v židovski koloniji pri Pečivahu in je sprejel v avdienco vse uglednejše Žide. Ko se je vrnil, je izjavil, da je z napredkom popolnoma zadovoljen in da je dolžnost vlade da sprejema Žide za svoje državljanke.

AVSTRILJSKO - NEMŠKO - BOLGARSKA POROČILA.

Usoda srbske armade.

Berlin, Nemčija 9. novembra. Vojna na Balkanu se bliža svojemu koncu. Tri četrtine Srbije je v naših rokah. Ostanki srbske armade so pobegnili proti jugozapadu. Dosedaj smo vjeli že 7000 srbskih vojakov in zaplenili veliko vojnega materijala.

Napredovanje na celi fronti.

Berlin, Nemčija 9. novembra. Veliki nemški generalni štab poroča: Avstrijske čete pod poveljstvom generala Koevessa so večeraj zavzele nekaj zelo važnih sovražniških postojank južno od Kraljeve. Naše čete neprestano napredujejo. Vse važnejše višine in mesta so v naših rokah.

Bolgarska armada pod poveljstvom generala Bojadžijeva je dospela večeraj do Aleksinaica in zavzela del železniške proge severno od Niša.

Dunajska vest.

Dunaj, Avstrija, 9. novembra. Avstrijski generalni štab poroča: Na črnogorski meji se ni ničesar posebnega pripetilo. Avstrijske čete so zasedle Ivanjico in vse višine ob cesti, ki vodi proti Kraljevem. Južno od Kraljeve se je moral sovražnik umakniti.

Bitka, ki se vrši pri Trsteniku še ni končana. Prepričani smo, da bo zmaga na naši strani.

Galipolis in Dardanele.

Dunaj, Avstrija, 9. novembra. Turški generalni štab je podal danes sledečo izjavo:

Položaj na Galipolisu je neizpremenjen. Večeraj se je pojavilo pred Sed-il-Bahrom zavezniško brodogradnja in začelo obstreljevati naše baterije v akcijo, so se zavezniki umaknili. Nekaj ladij smo tako poškodovali, da sploh ne bodo več sposobne za bojevanje.

Zavezniki so poslali nekaj čet Srbom na pomoč, velika večina francoskih in angleških vojakov je pa še ostala na Galipolisu.

Carigrad, Turčija, 9. novembra. — V Kavkazu se vedno vrše silno vroči spopadi med našimi in ruski četami. Kakor kaže, Rusi ne bodo veliko opraviili, kljub temu da imajo na razpolago veliko množino vojaštva in obilo vojne-

Z zapadnih bojišč.

Na celem zapadnem vojnem pozorišču se vrše silni artilerijski boji. Bitka pri Loos.

Pariz, Francija, 9. novembra. — V današnjem popoldanskem poročilu se poroča o infanterijskih spopadih pri Loos ter o ostrini kanonadi v Champagne. V ostalem pa je potekla noč primeroma mirno.

V večernem poročilu se glasi, da se vrše na različnih točkah neprestani artilerijski boji na celi fronti, posebno na visoki planoti pri Nouvron, kjer so Francozi z uspehom koncentrirali svoj ogenj na nemške postojanke.

V Champagne je bila artilerija zelo aktivna pri vsi Tahure in pri Butte de Mesnil.

Cene svinjskega mesa v Berlinu.

London, Anglija, 9. novembra. Iz Berlina se poroča, da je padla cena svinjskega mesa za 10 centov pro funt. Padanje cen je pripisovati velikim pošiljavam prašičev v berlinske klavnice, ki so se izvršile, še predno je stopila v veljavo maksimalna cena, katero je odredil zvezni svet.

Iz Amsterdam se poroča na "Chronicle", da kupujejo nemški agenti na Holandskem velike zaloge živil. Večina nakupljenih predmetov pa je podvržena izvoznim prepovedi od strani holandske vlade.

Nevtralnost Španke.

Madrid, Španja, 9. novembra. Ministrski predsednik Dato je danes v poslanski zbornici pokaral bivšega finančnega ministra Amos Salvador-ja, ki je skušal v senatu definirati pojem nevtralnosti.

Ministrski predsednik je izjavil, da so izrazi simpatije za to ali ono stranko v vojni nevarni in da lahko dovedejo do kriz. To je posebno veljavno o Španiji, kateri bo morda poverjena naloga, da intervenira v interesu miru.

Veliko naročilo.

Pullman Company v Chicagu je dobila od Western Railroad Co. naročilo za 1000 železniških vozov, takozvanih "Box car".

Požar na parniku 'Rochebeau'.

V newyorški urad francoske parobrodne družbe je dospelo večeraj od kapitana francoskega parnika "Rochebeau", ki je prišel gorati na visokem morju, sledeče brezlično brzojavno poročilo:

Posrečilo se nam je pogasiti ogenj ter nadaljujem z vožnjo proti Bordeaux. Na krovu je vse v redu.

Preje se je poročalo, da je imel kapitan parnika namen pristati v canadskem pristanišču Halifax. V sled gorinavedenega poročila kapitana pa je jasno, da ni nastal požar vsled bombe, katero bi bili položili v New Yorku na krov sovražniški zaveznikov.

ga materijala. Mi stojimo v ofenzivi in to nam popolnoma zadostuje.

Ruske bojne ladje.

Carigrad, Turčija, 9. novembra. — Pred bolgarskimi pristanišči ob Črnem morju se je pojavilo nekaj ruskih bojnih ladij. Nemški podmorski čolni, ki stražijo pristanišča so jih poglani v beg.

Namen Nemčije in Avstrije.

Berlin, Nemčija, 9. novembra. Nemčija in Avstrija ne bosta prej mirovali, dokler Srbije in Črne-gore popolnoma ne premagata. Avstrija bo v najkrajšem času poslala v Črnogoro do 80.000 vojakov, ki bodo imeli nalogo podjarmiti deželo. Srbije ne bomo uničili, toda pot skozi njeno ozemlje moramo imeti. Kakorhitro bo redno vozila železnica med Berlinom in Carigradom, se nam ni bati ničesar več. Turčijo in Bolgarsko bomo dobro preskrbeli in orožjem in municijo, v zameno bomo pa dobili dovolj živil, bakra in obleke.

Z iztočnih bojišč.

Iz Berlina se poroča, da se je z lahkoto odbilo vse naskoke, katere so vzpizzorili Rusi.

Berlin, Nemčija, 9. novembra. — Glede situacije v Rusiji se oficijelno poroča:

Armada marsala Hindenburga: Večeraj so nadaljevali Rusi s svojimi naskoki zapadno in južno od Rige, nadalje zapadno od Jakobstadta in pred Dvinskom, ne da bi imeli pri tem zaznamovati tudi najmanjši uspeh. Tekom noči od 7. na 8. november so prodrle sovražne divizije skozi majhen del naših naprej pomaknjenih postojank pred Dvinskom. Potom protinaskoka pa se je Russe zopet pregnalo ter se je pri tej priliki ujelo 372 mož.

Armada skupina princ Leopold Bavarski: — Na več točkah so se vršili tekom noči boji med patrolami.

Armada skupina general Lin-singen: — Pri nekem uspešnem boju severno od Komarova ob reki Styr smo ujeli 367 mož.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 9. novembra. — Oficijelno se poroča, da se je odbilo oruske naskoke ob dolenjem teku reke Strypa, severno od Jaslovic. Istotako se je odbilo naskoke ob reki Styr, v bližini Czar.

Novo francosko posojilo.

Pariz, Francija, 9. novembra. — Kabinet je dal danes finančnemu ministru Ribot-u dovoljenje, da sme vložiti v poslanski zbornici predloga glede sprejema novega petodstotnega posojila. Obenem se namerava razpisati nov davek na one industrije, ki profitirajo vsled vojne.

Velika škoda.

Pri požaru, ki je izbruhnil večeraj na farmi Gustava Behrmana ob Boston Post Road v Bronxu, New York, je zgorelo sto prašičev. Nad sto se jih je rešilo.

Bryanova knjiga prepovedana za Indijo.

San Francisco, Cal., 9. nov. — Poštni mojster Fay je izključil od pošiljanja v Indijo najnovejšo knjigo Bryana, "Angleško gospodstvo v Indiji" in sicer na podlagi pritožbe, katero je vložila indijska vlada pri državnem departamentu v Washingtonu. Imenovana vlada je nazirajna, da je te knjige veliko pripomožila k razširjenju ustaje v Indiji.

V knjigi se izvaja, da izročila angleška vlada s pomočjo domačih knezov vsako leto na milijone domačinov lakoti. Knjigo se je prevedlo v indijski jezik.

Zaplenjenje ameriškega parnika.

Washington, D. C., 9. nov. — Kontrolerza glede pravice ameriške parobrodstva je dobila na daljino komplikacijo vsled konfiskacije ameriškega parnika "Saginaw" od strani nekega francoskega priznega sodišča.

Parnik "Saginaw" je last ameriške Transatlantice parobrodne družbe ter je vozil preje pod imenom "Solvey" pod norveško zastavo. Državni department se je obvestilo glede odločitve priznega sodišča. — Javljaja se, da se bo dvignilo protest.

Zaplenjena ladija potopljena.

Washington, D. C., 9. nov. — Ameriški parnik "Llama", katerega je pretekli teden zaplenilo neko angleško prizno moštvo in je pozneje nasel na skale, se je v pretekli noči potopil, potem ko so ga valovi odtrgali s skal.

Velike pruske izgube.

London, Anglija, 9. novembra. Kodanjski poročevalci "Daily Mail" poročajo, da se navaja v zadnjem pruskem oficijelnem poročilu imena 95.551 mož in častnikov, ki so mrtvi, ranjeni ali pogrešani. Izgube se pripisuje v prvi vrsti zadbemu ofenzivnemu gibanju zaveznikov v Franciji.

Kitchener na poti v Indijo?

Washington, D. C., 9. nov. — Iz zaupnih poročil, ki so došla semkaj, je razvidno, da je cilj lorda Kitchenerja Indija, kjer se nahaja Anglija v bolj sitnem položaju kot se hoče priznati v oficijelnih krogih.

Poroča se, da je izbruhnila v Haiderabad, največji in najbolj obljuden državi v Indiji, ustaja proti angleški nadvladi. Ta ustajaja je baje pravi vzrok odpovedovanja Kitchenerja iz Londona.

Glede posameznosti ustaje pridejo v javnost le pomanjkljiva poročila, vendar pa je znano, da se pripisuje upor nemški agitaciji, ki je baje posebno uspešna raditega, ker je vladar, maharadža, mohamedanske vere. Prebivalstvo je mešano mohamedansko in Hindu, vendar pa slednji prevladujejo.

Ob izbruhu vojne je dal vladar v Haiderabadu na razpolago \$2.000.000 za transport indijskih čet v Evropo, vendar pa je bila že takrat država Haiderabad središče protiangleške agitacije.

Haiderabad obsega 82.000 kvadratnih milj ter se ceni prebivalstvo na 12.000.000 duš. Letni dohodki znašajo nekako \$15.000.000 kar je več kot v katerikoli domači državi v Indiji. V tej državi cvete privedem poljedelstvo ter produkcija lesa.

Ugled Anglije bi vsled odpada te velike države veliko izgubil ter je gotovo, da bo storila Anglija vse, kar bo v njeni moči, da zadušijo ustajo.

Domneva se, da se bo mučil Kitchener nekaj časa na Balkanu, nekar se bo podal v Egipet in pozneje v Indijo.

Tudi iz Egipta se poroča o nemirih med domačini ter se slednje istotako pripisuje nemško-turški agitaciji.

Tem vestem se veruje, ker prihajajo iz virov, ki nimajo nobenega interesa na tem, da razširjajo nemire v angleških kolonijah.

Vsled dolgega službovanja v Egiptu in Indiji je Kitchener pravi mož, da se postavi ustajam poroča.

Na japonskem poslanstvu se je reklo, da je Japonska vsled pogodbe vezana poslati v Indijo in Egipet svoje čete, če bi Anglija kaj takega zahtevala.

V nekem drugem poročilu se pa glasi, da se tiče pogodba le notranjih nemirov ter da bo Japonska komaj poslala iz dežele svoje čete.

Na angleškem poslanstvu se je pa izjavilo, da se ne je ničesar o potovanju Kitchenerja ali o ustaji v Indiji.

Japonska in kitajska monarhija.

Tokio, Japonska, 9. novembra. Japonska je dala veleislam zagotovilo, da ne bo vzpizzorila nobene vojaške ali mornariške demonstracije, če bi se Kitajsko klub odsvetovanju Japonske odločila uvesti monarhično obliko vlade. — Glasom tu kroječih vesti namerava kitajska vlada proklamirati cesarstvo dne 16. novembra, na isti dan, ko se bodo vršile na Japonskem slavnosti ob priliki kronanja Mikada. To bi bilo za Japonsce zelo neprijetno.

Izjava Asquitha.

London, Anglija, 9. novembra. V nekem govoru v Guild Hall je rekel ministrski predsednik Asquith, da je odpoval lord Kitchener za kratek čas na Istok, da se posvetojuje na licu mesta z zavezniškimi poveljniki na Balkanu.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR

ZA LETO 1916

je v tisku in bode v teku dveh tednov izšel. — Vsebuje več povesti, kroniko iz vojne z mnogimi slikami in drugo stvarino. — Cena mu bode 35 centov.

Upravništvo "GLAS NARODA."

Italijanski parnik

"Ancona" torpediran.

Neki avstrijski podmorski čoln je potopil potniški parnik "Ancona."

VELIKE IZGUBE.

Preživel so se izkrcali v Bizerti v Afriki. — Torpediranje parnika "Dacia."

Rim, Italija, 9. novembra. — Danes je bil potopljen italijanski parnik "Ancona", ki je imel na krovu 339 potnikov v medkrovu. Zaznamovani je izgubo nad sto ljudi.

Parnik "Ancona" bi moral večeraj po načrtu odpluti iz Napolja. Vseboval je 9605 ton.

Parnik "Ancona" je bil potopljen od nekega velikega podmorskega čolna, ki je imel razvito avstrijsko zastavo.

Na krovu parnika se je nahajalo v celem 422 potnikov ter 60 mož posadke, 270 preživelih, med njimi veliko ranjenih, se je izkrcalo v Bizerti v Afriki.

Alžir, Afrika, 9. novembra. — Francoski parnik "Yser", preje parnik "Dacia", je bil potopljen od nekega nemškega podmorskega čolna.

"Yser" je vseboval 3545 ton ter je bil preje last Hamburg-America ercte. V pričetku vojne ga je kupil Edward N. Breitung, nakar se ga je prepisalo v ameriški register. Pod imenom "Dacia" se je napotil proti Nemčiji ter imel na krovu bombaž. V februarju pa so Francozi parnik ujeli ter zaplenili. Parnik je bil v zadnjem času v službi francoske vlade, ki ga je uporabljala za transporte.

Nobenega pomanjkanja bombaža.

Washington, D. C., 9. nov. — V Nemčiji ni nikakor zaznamovati resnega pomanjkanja bombaža. Tozadevno vest je objavil trgovski department, ki pa pravi obenem, da nima Nemčija pri rokah nobenih velikih rezerv bombaža.

Uradniki departarja so izjavili, da se uporablja v Nemčiji v številnih slučajih les kot nadomestilo za bombaž.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarna pošiljstva v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni in Italijo, pošta gre nemoteno preko HOLLANDIJE IN ŠKANDINAV

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRZAVE SEVERNE AMERIKE
Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOZEF PETEREL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEK, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAZ PODVANSKI, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIC, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBEZAN, Box 72, East Mineral, Kan.
I. porotnik: MARTIN STEFANCIK, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPIC, 628 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOCEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMSAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA DR. SV. BARBARE.
Za mesec oktober 1915:

Table with 6 columns: Stv. p., Uplačali, Izplačali, Stv. p., Uplačali, Izplačali. Lists names and amounts for October 1915.

Iz tega izkazuje je razvidno, da je za mesec oktober zopet primanjkljaj. Nadalje nimam od nekaterih še poročil in tudi asesmentov... Članom naznanjam, da bo vsak mesec objavljeno, kateri ne pošiljajo redno poročil in asesmentov...

nili po par sto na leto, če bi nekateri ne šli za vsako malenkost k zdravniku... Zdravnik mu napravi bolniški list in podpora je gotova... Tega seveda ni treba napačno razumeti, jaz nikogar po krivici ne obsojam...

Z bratskim pozdravom, udani

JOHN TELBAN, glavni tajnik.

Avstrija in Italija.

POPIS BOJEV PRI ROMBONI. - ITALJANI SO S SLOVENCI NARAVNOST NEČLOVEŠKO POSTOPALI. - NEKEGA GREGORIČA SO TAKO PRETEPLI, DA JE UMRL. - IZPOVED OČIVIDCEV. - OBSTRELEJEVANJE FORTA HERMAN PRI BOVCU. - BOJI PRI MONTE COSTONI. - GENERALNI POROČNIK RUNELE ODSTAVLJEN. - PRED VOJNIM SODIŠČEM.

Iz bojev v oblakih Rombona.

Dvatisočdvesto metrov nad morjem. Nekaterim so ozeblje noge in roke. V zvezjih prepadih valovijo oblaki in se dvigajo kvivku, iz njih štrlijo ostri vrhovi. Sneg, led, skala, voda iz ledenikov šumi nekje doli. V naših kritjih slama, krita s slano, debele, zmurle odeje, zrak vlažen, zunaj vihar, dež, toča. Čas poteka, dež ne preneha... Italijani se pripravljajo na napad pod zaščito megle in noči...

iskali vse hiše. Popoldne okoli tretje ure se je začelo izven kraja brzo streljanje. Na to so Italijani pozvali iz vseh hiš vse odrasle moške in zbrali so nas na enem kraju skupaj 66 iz Smasti in Kamnaga. Potem so nas peljali v Kobarid. Kakih pet minut pota od Smasti je bil ustreljen iz naše srede brez vsakega poviada Ivan Ručna. Druge so odpeljali dalje v Idriško. Pred tem krajem smo bili na ukaz višjega oficirja postavljeni v vrsto in vse nas preiskali: Potem so vsakega desetega kratkoma ustrelili. Imena ustreljenih so: Matija Sokol, Ivan Tratnik, Matej Smrekar, iz Smasti, Andrej Kurinčič in Jakob Malžgoj iz Kamnaga. Na daljni poti v Kobarid smo srečavali odelke alpincev, ki so nas suvali, pretepali in opljuvali. V Kobaridu so nas zaprli v neko vežo. Gregoričica iz Krna so tako pretepli, da je obležal mrtev. Drugi dan so odpeljali nas v dveh avtomobilih v Čedad, kjer smo ostali internirani v šolskem poslopju skoro dva meseca...

Oni, ki so to izpovedali so: Štefan Gabršček, Anton Faletič, Andrej in Anton Fon, Anton Volarič in Andrej Ivančič.

Na Pelagružu.

Kakor se poroča iz vojnoporočevalskega stana, se je našlo po begu Italijanov s Pelagruža raznega blaga za velik železniški voz: 40 sodov petroleja, zaboji bencina, 200 mesnih konserv, opravne, patrone, čevlje, steklenice, telegrafski aparat, obleke, odeje, žice, skleda, mreže, šotore, sveče, parfumi, koledarji, dnevniki, lopate, fotografije itd. To je bilo vse razmetano po otoku. Našli smo tudi italijanskega mrliča, že močno otrohnela. Italijani niso imeli časa, pokopati ga, tako so bežali Italijani dan po tretjem obstreljevanju in strahu pred nekimi našim podmorskimi čolnom in potem jih ni bilo več blizu, da bi pospravili po otoku, ki je imel služiti za predikat k osvoboditvi Dalmacije.

Italijansko uradno poročilo.

Poročilo italijanskega generalnega štaba: Drzne in dobro pripravljene operacije so izvršile naše čete v gorski vojni v gorskem pasu severozapadno in severovzhodno Cortine d'Ampezzo v smeri, da preženejo majhne sovražne oddelke, ki so se priplazili po dolinah Tofane in Cristalla in nas nadlegovali v zasledenem ozemlju. Večji razsež so imele operacije v ozemlju Cristalla, kjer so brezpoten in globoko zarezan teren in razmeroma številni dohodi podpirali zvitno in žilavo akcijo sovražnika. Vendar pa so bili vsled metodično urejene akcije naših malih kolon sovražni oddelki polagoma potisnjeni proti dolinam Frelizov (Boita) in Seeland (Rienz).

Italijanske grozovitosti na Kobariškem.

V Waidhofnu na Ybbsu se je zglasilo šest poljskih delavcev, ki ob času žetve delajo na posestvih Rotschildovih že skoro 20 let. Prosil so župana, naj sestavi zapisnik in pripravljeno s potrditvijo prinese to, kar povedo. Zapisnik se glasi: "Začetkom avgusta so zasedle italijanske čete naš domači kraj. Popoldne so pre-

jo v Šempetru in karotiško predmestje (Borgo di Carintia), kjer so bila naznanjena gibanja čet.

Na vsej ostali fronti je položaj neizpremenjen.

(Borgo di Carintia, karotiško predmestje, je severni del mesta od Goriškega po Solskanski cesti, na desno je državni kolodvor. - Op. ur.)

Pred kratkim se je posrečilo našemu lastnemu oddelku na hribu Melino pri izteku Daanske doline v razpoko Judikarij pod zaščito teme, dospeti do pozicij, katere je vtrjeval sovražnik, in uničiti žične ovire in del okopov. Naše čete so odbile sovražne napade na naše eksponirane pozicije pri Palga pra del Bertoldi (?) (morda je mišljena Malga Borcolaj, severozapadno od Monte Costoni pri Sasso di Stria v prostoru Falzasego in na na višine Svete Marije v tolimskem odseku.)

Na visoki planoti severozapadno od Arsiera so naše čete izvojevale močno pozicijo v Monte Costonu. S spretnimi balnami manevrom se je našim... posrečilo, da so pozicije skoro popolnoma obkolili. Sovražne kolone so se potem močno trudile, da bi ustavile napredovanje našega obkoljevanja z ljutimi napadi, ki so se pa vedno razbili ob trdnem odporu naših čet. Posadka je poskušala v malih skupinah po raznih poteh odtegniti se našemu obkolu, pustila pa je 5 oficirjev, 118 moških, veliko množino municije, ročnih bomb, eksplozivnih teles in drugega materiala v naših rokah. Na Krasu je izvršil sovražnik napad na lesovje "Konjska podkev", kateri smo pred kratkim zajeli. Po ljutem boju pa je moral odjenjati. Neki sovražni zrakoplov je vrvel 3 bombe na Tonzezzo, ni pa povzročil nikakih žrtev.

Drobne vesti iz Italije.

Kakor poroča "Avanti", utegne izbruhniti v milanski provinci štrajk 30.000 tkalcev. Pred vojnim sodiščem v Vidnu se je vršila razprava proti zakonikoma Moretti in služkinji, ki so bili obtoženi, da so meseca junija, ko je plul neki avstro-ogrski zrakoplov nad Vidmom, dajali svetla znamenja. Državni pravnik je predlagal smrtno kazen. - Vojno sodišče je obtoženo opustilo. Vsi procesi take vrste so se končali doslej z oprostitvijo obtožencev.

"Agenzia Stefani" je poluradno trdila, da ni res kar poroča "Koelnische Volkszeitung", da je cenzura zadržala dve pismi rimske kurije namenjeni monarkovski nunciju, ali "Koel. Ztg." pravi na to, da oni dve pismi v resnici niso došli v Monakovo. "Sera" poroča iz Rima, da je odposlantsvo socialistične demokratice obiskalo ministrskega predsednika in zahtevalo od njega odredbo glede cen raznih potrebščin.

Iz Rima se poroča, da je vpkopjen generalnjantun Runelle, poveljnik 6. armadnega zbora.

Varano italijansko ljudstvo.

Ligurski senator Rolando Ricci konstatuje v nekem svojem članku v "Tribuni", da je bilo italijansko ljudstvo, katero so gnali na ulice vojni hujskači v mesecu maju, kruto varano glede težkih vojne; on zastopa mnenje, da naj se vršijo samo take vojne, ki so neobhodne potrebne... Ali na konec pa le pravi, da se mora Italija bojevati do skrajnosti, da doseže tako mejo, da bo za vedno varna pred sosedom državo.

Pismo z bojišča.

Draga gospa: - Iskrena hvala za vaše karte, na katerih me vprašujete, kako se mi godi tu gori med skalami. Naj vam bo danes to pismo odgovor na vsa tista vprašanja.

Iz mojih pisem že poznate nekoliko malo bajto, ki sem jo zadnjič popisal vsaj v velikih obriših. Danes ima moja bajta vsaj od znotraj drugo lice. Nekaj kulture je zdaj človeška roka zanesla tudi sem gor v te gore! Človek si pač hoče narediti svoje bivališče toliko ugodno kakor je mogoče. Nič več se mi ne kadji po vsem prostoru, v zid je zdaj vdolano moje ognjišče, kjer skoraj celo noč plapola ogenj. Ob stenah so napravljene postelje, seveda ne iz žimnice, temveč vse je bolj primitivno. Nekoliko od tal so na kamenu deske in smrekovi hlodi, na njih nekaj drobnega smrečja in po čez je pogrnjeno platno za šotor - mi mu pravimo s tukjo "celtna". Pod glavo pride nahrbtnik, kot odeja nam služi koe, zdaj

za zimo imamo vsak dva. Nad posteljami so police, kjer imamo razložene svoje stvari! Skoraj v sredi mojnega bivališča stoji skromna miza, za silo zbita iz deska. Tla so seveda kamenita. Ako si se mislite tam v kotu nekaj pušk, in precej različnih granat, imate lahko vsaj površno sliko mojega bivališča.

Ne prebivam tu sam - ker bi bilo predolgočasno - z menoj so še štirje podčastniki in pa moj Peter. Prijetno je, ko zvečer posedemo okrog ognjišča, si kuhamo črno kavo in si pripovedujemo svoje doživljanje. Ne toliko o vojni, dasi bi vedeli nekateri povedati marsikaj, saj so že leto dni na fronti, govorimo rajši o krajišnjem življenju, o domačih krajih itd. Ob ognjišču sedimo cele večere, pozno v noč, ali pa šele proti jutru se spravimo spat, ker ponoči je treba biti vedno pripravljen! Morda vam kdaj pozneje karakteriziram posameznike. Ako bo prilika, ako bom še mogel...

Lahko si mislite, da imamo veliko težavo radi vode. Da moramo kuhati, topimo sneg. Pa se tega moramo hoditi iskat eno uro daleč tja nekam v graben! Kuhamo si sami zjutraj in zvečer, opoldne nam prinesejo menažo daleč iz doline. Kuhamo si kavo in čaj, saj kaj drugega sploh ni mogoče dobiti. Tudi z drvami imamo križ, ker borovce smo že pokurili, in zdaj moramo hoditi daleč navzdol po nje. Zraven tega se moramo založiti s kurivom še za zimo, da se bomo branili mraza. Gotovo nam ne odide in gotovo se mu bomo težko branili, saj pravijo, da tu zapade sneg šest do osem metrov visoko. Kakšne križe bomo pa imeli s snegom, poročam, ko poštno zapade.

Zdaj smo imeli nekaj časa krasne dni. Solnce je kar pripekalo. Sedel sem navadno pred svojo bajto pri mizi in se solnel. Danes sem se že moral umakniti v bajto. Ker dež je začel počeno padati že zjutraj in zdaj lepo polagoma curlja že ves dan. Morda nas kmalu obišče tudi sneg. Kakor je krasno tukaj, če sije solnce, tako je pust, kadar pada dež! Nikamor se ne vidi gore so zavite v debelo meglo. In radi tega je treba pozornost povečati, da se ne priplazi sovražnik do nas - če pa pride, da ga še pravočasno zgrabimo in vrzemo po skalah nazaj. Gotovo odnesejo krvave butice, ako bodo hoteli priti k nam v goste, kar bi sicer ne bilo gostoljubno, pa takih gostov mi ne poznamo!

Nekaj vam še moram povedati. Je čisto navadno, zgodi se lahko ob vsakem času. Neko popoldne sem trdno in sladko spal. Bajta se potrese, zbudim se. Lahki so nas pozdravljali s težkimi granatami. Vstanem in grem iz bajte. Granate so padale kakšnih sto korakov desno in vije od mene. Slišim, kako žvižga granata, vidim, kam pade. Kar zemlja se potrese in tam gori nad menoj velik oblak dima. V trenutku, ko sem mislil, da sem čisto varen, prifrči velik kamen, pade na tla tik mene in se razbije na tisoč koscev. Čutil sem, kako je smuknil mimo glave, mimo ušesa. Kaj ne, gospa, srečo sem imel! Tako srečo moramo imeti tukaj mnogokrat!

Se še spominjate, gospa, na fanta, ki me je prišel večkrat obiskat? Visoke postave, odločnega pogleda je bil. Danes ga ni več, ni več našega Franceta Fabjančiča, paroričaka. Strel v vrat, je pretrgal mlado življenje. V začetku vojne je šel na bojno polje, bil tam nekaj mesecev; zbolel je in odšel v bolnico. Drugič sva skupaj odhajala. Danes, prijatelj in tovariš, že spi večno spanje tam doli v dolinici. Naše gore so mu dale hladno grobo... Nam, ki smo ga poznali, ostane naš France vedno v spominu, ako mu ne pojdemo delat družine...

Kako se kaj pri vas? Kako v Ljubljani? Pri vas je gotovo že zopet življenje, ker počitnice je konec in žola se je začela! Kdaj pa pridejo za nas počitnice? Bodite mi srčno pozdravljeni Vam udani

Janko.

General infanterije Svetozar pl. Borojevič

je izvoljen za častnega meščana mesta Košice na Ogrskem.

Predsednikova poroka.

Washington, D. C. 8. novembra. - Iz zanesljivega vira je znano, da se bo predsednik Wilson par dni pred Božičem poročil z gospo Galtovo ter se odpeljal za jauto "Mayflower" na poročno potovanje. V Beli hiši se vrše za to priliko že velike priprave.

Trije Belgiji usmrčeni.

Berlin, Nemčija, 8. nov. - Trije Belgiji so bili usmrčeni kot špijoni in četrti je bil obsojen na dvanaest let ječe. V razpravi vojnega sodišča se je baje dokazalo, da so obtoženi od februarja naprej poročali zaveznikom glede vseh vojaških transportov, ki so se vršili na železniških progah proti meji.

Samomor ogrskega igralca.

V Budimpešti je izvršil samomor priljubljeni igralec Mihael Papp. Mobiliziran je bil, vršil je vojaško službo v Budimpešti, dovoljeno mu je bilo pa tudi, izvrševati svoj poklic v nekem gledališču. Neki dan so ga našli mrtvega, ustreliš se je v glavo, pri njem so našli pismo s to-le vsebino: - Pravijo, da v tej vojni bo zmagal oni, ki bo imel močnejše živce. Moji živci so preslabi. Jaz ne morem več tega prenašati, zato umrjem. Bil je pokopan ob veliki udeležbi občinstva in z vojaškimi častmi.

Ukradene dragocene slike.

"N. Fr. Presse" poroča, da je dunajsko policijsko ravateljstvo razglasilo vs vojem uradnem listu, da je bilo v Galiciji ukradenih jako mnogo dragocenih umetnin in zlasti slik, ki se ponujajo na Dunaju in morda tudi v drugih mestih v nakup. Naj bo občinstvo posvarjeno.

Smrti ni!

"Manj strašna noč je v črnem zemlje kril kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi!" Dr. Fr. Prešeren.

Ok, kaj se solziš, srce, zakaj vzdihuješ, zakaj, up. omahuješ? Mar smrti se bojiš? Saj smrti ni.

Kaj? Krvava Drina, krvava Sava naša, in Donava velika, trupa komaj že odnaša. Sovrag za ceno tu ne vpraša. V potokih teče kri... In smrti ni? In Struma šumna pije bratomorno kri ter Vardar bistri zre, kako mori brata brat, kot zver brezumna. In smrti ni?

Da... Ko tuli vihar, poljanam vladar, ne vklone se hrast. Če mora v propast, se zlomi, a... skloni? Nikdar! Nikdar! Dolina, breg in griči pokriti so z mrliči, junaki Marka Kraljevića, junaki Karadžorževića, Junaki vsi! Vsi levi, orli, sokolčki!

Kdor kupil je svobodo tako je drago, kdor plačal svobodo s svojo krvjo, kot plačal je narod srbski, ta čval jo bo kot svoje oko, ta cenil jo bo kot pravi dragulj, ta branil jo bo kot orel srčno, kot brani zdaj narod jo srbski, ko prišel po njo je germanski kragulj!

Kaj orlom naj je do življenja, če sinjih zračnih ni višav, kjer cilj in dom je hrepenenja, kjer raste moč in snuje se ljubav. Kaj naj brez solnčnih je pušav mogočni lev in kralj ponosni, če je zapal usodi neizprosnost? Čemu junaku rodna gruda, zasuznjena in polna studa? Čemu mu solnce, dan svetel, če žarkov ni, če luči ni, če vrke so žilah srde neznosni, a upa ni, da bi mu duška dal. Ah, smrti ni!

O junak! Kaj ti si brez svobode? Le žalostna figura, le smešna kreatura; ah, ne! Saj te sploh ni! Svoboda in ti sta meso in kri; samo enega ni. Da, smrti ni!

Ko tuli vihar, poljanam vladar, ne vklone se hrast. Če mora v propast, se zlomi, a... skloni nikdar, nikdar! Amerikanski.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI

Pradednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa. Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn. Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn. Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich. PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans. JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa. JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill. JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O. JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo. G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn. LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn. JOHN GRAHEK, et., od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boče oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Novo bivališče beguncev.

Napovedana koncentracija slovenskih beguncev iz Nižje-Avstrijskega in Ogrskega v Gmuendu je že v polnem teku. Da ureditelj naročilu svojega nadškofova dušnega pastirstva beguncev v novih okoliščinah, podal sem se z Dunaja v Gmuend, ki leži skoro ob češki meji na Nižje-Avstrijskem. Po Frane Jožefovi železnici sem se odpeljal v 160 km oddaljeno mesto, ki šteje nad 10,000 lastnih prebivalcev nemške narodnosti. Med potoma sem imel priliko občudovati kolosalen most čez Donavo pri Tulnu in pri Sigumundsherberg velikansko taborišče barak, kjer je za visoko in močno žično ograjo zastraženih nad 70,000 ruskih ujetnikov. Ko izstopim v Gmuendu, naletel sem kmalu na slovenske begunce - Doberdobe, ki so obžalovali, da se jih je prestilo v barake in se jih ni pustilo na prejšnjih bivališčih pri kmatih, kjer se jim je razmeroma dobro godilo. Splošno sem opazil, da so bili begunci na Nižje-Avstrijskem bolj zadovoljni z domačim prebivalstvom dežele kakor oni na severnem Moravskem.

Legja begunskega taborišča.

Četrte ure od kolodvara se nahaja razsežno taborišče barak, namenjeno prvotno ukrajinskim beguncem, in sedaj, ko se ti vračajo v Galicijo, našim Slovencev. Na veliki 54,000 kv. m obsegajoči planjavi je v najlepšem redu postavljenih 144 lesenih barak. Prostori na južni strani obrobjen z bogatimi smrekovim gozdom in na zahodni z velikimi ribnjaki. Barake so dozdaj meseca februarja, nove oddelke še vedno izdeljujejo. Sedaj biva lahko v izgotovljenih barakah 61,000 oseb. Tudi to taborišče je ograjeno z žico in z vojaštvom zastraženo. Nič ne sme brez posebnega pismenega dovoljenja zapustiti barak. S tem ukrepom se hoče zabraniti, da se morebitne bolezni iz barak ne raznesejo v mesto in v druge kraje. Taborišče ima lastno orožništvo in vojaško kompanijo za stražo.

Razpredelba taborišča.

Sredi taborišča vodi široka asfaltirana cesta, ki deli na eni strani barake za stanovanje, na drugi strani sanitetne naprave. Poleg te ceste vodi mal tir, ki je združen z železniškim kolodvorom za prevažanje živil itd. Izmed 144 barak je določenih za prenočišče 126, 18 barak za nadzorovanje novo došlih beguncev, da se ne bi zanesla v barake kaka nalezljiva bolezen. Vse novo došle osebe in njih blago razkužijo in vsi se morajo skopati v prostornem kopalnici barak. Ogledeval sem si barake od znotraj in videl, da imajo vse električno razsvetljava, v vsaki je tu-

rioglati obliki, tudi za sv. obhajilo vernikov se rabijo majhne posvečene kocke. V tej cerkvi smo imeli tudi mi Slovenci privrkat svojo službo božjo. Zjutraj pri sv. maši je imel slovenski govor č. g. Ciril Vuga, kurat iz Podgora, popoldne podpisani. Sv. maša je tudi imel č. g. Jos. Kos, vikar iz Brestice. Sedaj smo torej tu v barakah trije slovenski duhovniki, vseh Slovencev je došlo nad 5000, v kratkem pride še 12,000 Slovencev (med temi mnogo Hrvatov) z Ogrskega in nekaj tisoč iz Nižje-Avstrijskega, tako da bo naša naselbina štela nad 20,000 Slovencev.

Šola in izobrazbeno delo.

Poleg cerkve je postavljena prostorna šola, pred katero je lep urejen vrt in velik slavolik z napisom: "Mladina naša bodočnost", in sicer v ukrajinskem in nemškem jeziku. Sploh so vsi napisi dvojezični. Solsko poslopje je zelo prostorno, zračno in svetlo. Lansko leto je tu poučevalo 25 učiteljskih moči. Pouk se je vršil v 20 razredih za 1600 otrok, pa tudi za odrasle analfabete (917). V šoli so tudi obrtni, gospodinjki in trgovski tečajji. Poučevali so od vlade nastavljeni strokovnjaki. K nadaljevalnim tečajem smemo šteti velike delavnice, kjer se vežbajo delavske moči in izgotavljajo vse potrebščine beguncev. Pod vstvom strokovnjakov stoji tri velike delavnice za čevljarstvo, krojaško, mizarstvo, ključavničarsko obrt. Veliko vajencev je dobilo tu spričevalo usposobljenosti. Za ženske se nahaja oddelke za šivanje, za umetno pletenje, za dela iz umetnih biserov itd. Za Slovence namerava oskrbništvu barak odpreti strokovno šolo za klekanje čipk in za izdelovanje papirnatih ovojev, vreče itd. Iz vsega se vidi resna volja oskrbništvu, da pripravi beguncem kolikor mogoče prijetno in koristno bivanje v tem prognanstvu. Za prirejanje zabav so zgradili posebno gledališče, ki je stalo 8 tisoč kron, in pa "Kino" z vsakdanjimi predstavami. V nedeljo popoldne so Ukrajinci priredili lep koncert z narodnim petjem in godbo.

Pohvalno je treba omeniti ukrajinsko inteligenco, ki se žrtvuje tu za svoje domačine, zlasti duhovnike in učitelje. Vsi uradniki skoro so vzeti iz ukrajinskih krogov. Mnogo ukrajinskih dijakov je zaposlenih v nadzorstvu barak pri sanitetnih napravah in pri oskrbništvu. Za nas Slovence nastane potreba, da naprosimo tudi za lastne slovenske uradnike, kate mora vlada primerno remunerirati. Naj bi se iz krogov naše inteligence našlo mnogo, ki bi imeli pogum posnemati Ukrajince! V prvotnem občevarjanju z inteligenco smo veliko zanimivost zvedeli, zlasti glede njihovega razmerja do Poljakov.

Cerkve v barakah.

Sredi taborišča se dviga na prostornem trgu lesena cerkev, ki se od drugih barak razlikuje po svoji višini in zvonicu. Notranja oprema cerkve je sestavljena za grško-katoliško bogoslužje v slovenskem jeziku, ki je v navadi pri Ukrajincih. Glavni oltar - posvečen presv. Srcu Jezusovemu - z Najsvetejšim je skrit za leseno, spredaj okrašeno steno ("Ikonostas"), ki ima trojnega vrata. Glavna vrata sme odpreti le svečenik in sicer strogo po liturgičnih predpisih med službo božjo. Stranska oltarja sta posvečena bl. Devici Mariji in sv. Jozafatu. V cevki je prostora za 2500 ljudi. Občudovali smo veliko ponižnost in pobožnost tukajšnjih ukrajinskih beguncev. Za naj cerkve lepo pozdravljajo duhovnika in druge s krasnim kličem: "Slava Isusu!" z odgovorom: "Slava na veke!" Še preden cerkve zjutraj odpro, se vidi cele gručke ukrajinskih vernikov klečati s povzdignjenimi rokami pred cerkvijo, ki napol glasno pobožno molijo. Ko vstopijo v cerkev, poljubijo vsak sv. razpelo pri vhodu, se obrne proti tabernaklju, se globoko prikloni in se z desnico dotakne tal in potem prekriža, dočim mi pred Najsvetejšim pokleknemo. Pri molitvi držo večkrat visoko dvignjene razprostrte roke. Pri sv. maši po iztočnem obredu je ljudstvo v tesnem stiku z duhovnikom, deloma poje, deloma molči. Pogosto se sliši vzklje: "Aleluja, slava Tebi, Bože! Gospodinj pomiluj!" Kakor znano, rabijo iztočna katoliška cerkev za daritev sv. maše okvašen kruh v štiri-

Preživljanje beguncev.

Za begunce, kakor omenjeno, se kuba v skupnih kuhinjah, kjer pr pomagajo domače ženske. Enkrat na teden, ob nedeljah, dobijo tudi goveje meso, drugače obstoja njih hrana iz rastlinskih in močnih jedil. Prve dni ni nič kaj dišale našim beguncem hrana, napravljena po tujem načinu. Vendar se je obljubilo in deloma preskrbele, da se jim pripravijo jedi "po našem okusu". Skupno preživljanje oskrbuje pod nadzorstvom oskrbništvu barak znana židovska trvdka Grohe iz Moedinga. Obžalovati je, da ni mogoče dobiti krevljave mleka za begunce, katero se bolj otrokom rezervira, drugi dobivajo umetno mleko. Kruh se mesi in peče v posebni baraki, kjer opravljajo vse delo stroji z električnim obratom. V tej pekarni se speče na dan do 9000 kg kruha. V barakah seve ne poznajo krušnih znamk. Za shranbo živil služijo velika lesena skladišča. Poleg tega je v barakah posebna klavnica, hlevi za prašiče, krave, kurniki za gosli, kuretnino itd.

Uradniki in begunska inteligenca, katere tu ne manjka, dobe potrebo v lepri restavraciji, ki je z vsem modernim komfortom opremljena. Človeku se niti ne zdi, da sedi pri mizi v leseni baraki. Postrežba je dobra in poceni. Pri restavraciji je tudi kavarna. Razen tega ima naš tabor svojo trafiko, štaetuno z vsakovrstnimi potrebščinami, lastno pošto, svojo požarno brambo z visokim opazovalnim zvonikom, svojo posredovalnico za dela itd.

Pitna voda je iz gmuendskega vodovoda. Na sredi vsake ulice barak se nahaja poseben vodnjak in hidrant. Preskrbljeno je tudi za kanalizacijo. Pri pokopališču je perilnica na prostem, kjer so postavljeni številna korita iz betona. Tu perejo pridno ženske in razobešajo po žični ograji perilo, ki napravi od daleč vsled raznovrstnih barv zanimiv vtis.

Zdravstvene naprave.

Na ločenem prostoru je zgrajenih 12 barak-bolnišnic, v katerih je šest oddelkov za notranje bolezni, kirurški oddelke, oddelke za otroke. Štiri bolnišnice so za nalezljive bolezni in štiri za sumljivo bolezni. V bolnišnicah je prostora za 1500 oseb. Bolnišnico vodi okrajni zdravnik iz Gmuenda, ki mu asistirajo nekateri drugi zdravniki, potem 21 medicincev in medicink ter okoli 30 strelčnic. V tem oddelku je osem ambulatorijev in ena lekarna. Taborišče ima tudi lastno pokopališče, ki krije marsikako žrtev svetovne vojne.

Življenje v taborišču.

Ko človek vstopi v taborišče, zdi se mu, da je prišel na velikem gozdju. Vse ulice med barakami so polne beguncev, zlasti pa glavna ulica pred okrnitvom in cerkvijo. Tu je pravi "živ zav". V peštrih, večkrat v čudnih narodnih oblačilih hodijo Ukrajinci gor pa dol, med katerimi se uprav skriva naša Slovenija. Pred cerkvijo in pred oskrbništvom postajajo večer v raznih gručah in razpravljajo o svojih dnevnikih dogodkih, velike električne oblačine pa razsvetljujejo cel prostor, kateremu smo nadelni ime "naš prater". Skoro bi rekel, da se tudi tu pojavljajo prizori velikega mesta. Čez dan seveda ne manjka beguncem dela za snaženje barak. Čiščenje obleke, za pripravljanje raznih potrebščin v delavnicah. Zlasti se pa radi naši Slovenci po kosilu postavijo na sonce, da se ogrejejo v teh mrzlih krajih. Zima tu že nastopa. Pred kratkim smo imeli zjutraj dve stopinjni mraza. Ah, tako radi bi prišli naši Slovenci v bolj južne, toplejše kraje, ker se bojijo, da bo tu zahtelevala zima veliko žrtev. Ukrajinci so nekoliko bolj vajeni mraza. Imajo pa tudi prav tople kožuhe. Le nekateri izmed njih so tako utrjeni, da sploh ne marajo v barake. Zanje je na prostem dočeren prostor, kjer pri svojih kajih, ali v šotorih na vozeh prenočujejo.

Vojna, lov in orožje živali.

Človeštvo si po pravici mnogo lomišlja na svoje čudovite iznajdbe, in tehnika danes nad vse sploštanava, ter najbolj koristna veda. Foda kdor opazuje živalstvo, najle v njem marsikaj, kar poznao judje šele v zadnji dobi, kar pa so živali uporabljale že tehniške najdbe prav do posebne veljave. Topovi, ki mečejo granate na nevrjetno daljavo, bombe z omamljivimi plini zadušljivega smrada, žične obrambe, polne smrtonosne elektrike, mine v zemlji in v morju, podmorski čolni s torpedi, ki uničijo v hipih najsilnejše oklopnice in ogromne dridnavte, vse take in enake bojne naprave uporabljajo v obrambi in naskoku tudi živalstvo. Nekateri ribe izmed črnic (Sintnie) imajo na konec črevesa mehur, kjer se jim nabira sapica, t. j. črna, tinti slična snov, ki ja izbrizgavajo, kadar so v nevarnosti. Medtem ko se sovražnik ustriašči črnega pojava in se skali voda, uide črnica, ker se je naredila nevidno. Ameriški jazelbec ali skug, ki daje dragoceno kožuhovino skungš, brizga tudi neko smrdljivo snov na svojega sovražnika. Zadene ga izredno točno na 6 in več metrov daleč. Njegov smrad prav nič ne zaostaja za vojnimi dimnimi bombami, ki jih uporabljajo na francoski fronti, smrdi na kilometre daleč in se ne izgubi po cel mesec. Človek, ki ga je obrizgal tak jazelbec, več tako ne more v družbo, ker preveč smrdi. Enako smrdljivo snov brizga tudi naš dihur, a tudi žaba krastača se brani s slično snovjo. Naktere ribe, somi in škati nosijo v sebi elektriko, s katero odbijajo ali napadajo. Neke vrste jegulj torped, ki se branijo z lastno elektriko, so dale celo ime podmorskim torpedovkam. Polipi imajo močne lovke, s katerimi se oklenejo in ujamejo svojo plen. Nekateri morski pajki brizgajo slinaste nitke za žrtvami ter jih love kakor z lasom, tudi navadni pajki brizgajo svojo pajčevino na žuželke. V In-

diji na Malajskih otočjih živi ribica streljavka, ki brizga iz gobca vodo na žuželke, ki sede na rastlinah ter jih strela k sebi v vodo. Jako uspešno orožje so koprivne kapsule večinoma krasnih morskih klobukov, ki jih imajo nekateri kar cele baterije ter so nad pomorski živalmi resnične roparice. Te živali imajo v sebi o-motičen strup, ki o-moti celo odraslega človeka, če ga zalotijo. Poplajči in nabiraleci pomorskih gob večkrat nevarno zbole zaradi takih brizgov.

Vse vojaštvo nosi enako sivo vojno pravo, da bi ga sovražnik ne videl; živali po stegih in puščavah pa nosijo že davno stepno uniformo, po sneženih in ledenih krajih pa belo. Tudi vojaštvo nosi pozimi v snegu bele plašče in čepice, da se ne razločijo od snega. Po zelenem polju in v pragozdih ima premnog živali, žuželke, sesavec in tičev čisto zeleno zunanost, da jih ni možni nikakur opaziti. Ličinka volkodera (mravodera) napravlja lijakom podobne pasti kakor vojaki takozvane volčje pasti, bombardira pa tudi žuželke s peskom, da se zvrnejo k njej v jarek. Umetno spletene mreže roparskih pajkov zbujajo občudovanje človekovo, ker jih spletajo tako genialno, praktično in močno, a tudi čudovito krasno, da bi kaj enakega ne splel noben inženir. V moderni vojni pa imamo slične žične ograje. Pri nekaterih mravljah imajo celo vojaško kasto, ki se le bojuje, a ničesar drugega ne dela. Vojaki imajo velikansko glavo z močnimi čeljustmi kleščami; ponekod imajo te čeljusti sablasto obliko, s katerimi sovražnika pokose in pomore. O sesavcih ni treba govoriti, saj vemo, da je medved vedno pripravljen na juriš - postavi se na zadnji nogi, prednji šaki pa uporablja za tepež, objem in poboj. Gorilni šimpanz odlomita celo debelo vejo in jo vilita kakor vojak puško kopito. Iz živalstva bi se dalo navesti še več vzgledov, ki dokazujejo, da je njegova borba zelo podobna človeški - a naj že ti zadoščajo v dokaz da tudi najnovejše tehniške iznajdbe pravzaprav niso nič novega, nego le do sedaj neuporabljeni pojavi narave.

NAŠI ZASTOPNIKI.

- kateri se pobaščeni pobirati naročilo sa "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo strokovno spajoče posle:
Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Trar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovliš Denver, Colo.: Frank Skrabec. Leadville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Oulig, J. M. Soffa, Frank Janesh in John Germ. Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon). Walsenburg, Colo.: Ant. Safflich. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Indianapolis, Ind.: Alois Eudmas Woodward, La. in okolica: Luka Podbragar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Ogleshy, Ill.: Math. Hrbertovik. Chicago, Ill.: Frank Jurjovek. Depue, Ill.: Dan. Badovinas. La Salle, Ill.: Mat. Komp. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za etel in Frank Bamblich. Mineral, Kans.: John Stale. Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek b Math. Ogrin. St. Chicago, Ill.: Frank Černa in tndoft Polak. Springfield, Ill.: Matija Barborič. Frontonas, Kans. in okolica: Frank Černa.
Mulberry, Kans. in okolica: Marib Kos. Calumet, Mich. in okolica: Pavle Steite in M. F. Koba. Manistique, Mich. in okolica: F. Kötman. St. Kaaga, Mich. in okolica: M. U. (Kovrč).
Aurora, Minn.: Josip Fugina. Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Zagar. Duluth, Minn.: Joseph Sharaboa. Ely, Minn. in okolica: Ivan Goube. M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek. Eweleth, Minn.: Jurij Kotsa. Gilbert, Minn. in okolica: L. Vessal. Hibbing, Minn.: Ivan Pounk. Kitzville, Minn. in okolica: Jo Adamich. Nashwanok, Minn.: Geo. Mauria. Virginia, Minn.: Frank Hrovatiak St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Aldridge, Mont.: Gregor Zobec. Great Falls, Mont.: Math. Uriah, 3409 N. 6th Ave. Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek. Roundup, Mont.: Tomas Paulin. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka. Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.
Bridgeport, O.: Frank Hočvar. Collinwood, O.: Math. Slapnik. Lorain, Ohio in okolica: John Kusa No 1735 E. 83. St. Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

- Oregon City, Oreg.: M. Justis. Allegheny, Pa. in okolica: M. Klirich. Bessemer, Pa.: Louis Hribar, Braddock, Pa.: Ivan Germ. Bridgeville, Pa.: Rudolf Pletarišek. Burdine, Pa. in okolica: John Kar Kinkel. Cenemaugh, Pa.: Ivan Fajk. Claridge, Pa.: Anton Jerina. Canonsburg, Pa.: John Kolklich. Broughton, Pa. in okolica: A. Dem Mar. Danragh, Pa.: Dragutin Slavlj. Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor. Export, Pa. in okolica: Frank Trebec. Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr Leben. Farrell, Pa.: Anton Valentini. Fitz Henry, Pa.: E. Gottlicher. Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak. Irvia, Pa. in okolica: Frank Dem Mar. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc. Meadow Lads, Pa.: Georg Schults. Monessen, Pa.: Math. Kikelj. Moon Run, Pa. in okolica: Franž Maček.

- Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvamski. Ignas Magister, Z. Jakič in U. Z. Jakoblich. Steeltion, Pa.: Anton Hren. Unity Sta., Pa.: Joseph Škerif. West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovani. Willets, Pa.: Frank Semč in Josip Paternel. Teels, Utah: Anton Palmič. Waterbury, Utah: Louis Biatek. Black Diamond, Wash.: Gr. Forant, Ravensdale, Wash.: Jakob Kompek. Davis, W. Va. in okolica: John Bratek. Thomas, W. Va. in okolica: Frank Koclan in A. Korenčan. Grafton, Wis.: John Stampfel. Kenosha, Wis.: Alexander Pesdir. Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh. Sheboygan, Wis.: Frank Septek in Heronim Svetlin. West Allis, Wis.: Franž Škoc in Louis Lončarič. Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val Stalich in Valentin Marcena. Kemmerer, Wyo.: Josie Motek.

CENIK KNJIG
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

- MOLITVENIKI:
Duhovni boj .60
Marija Kraljica .60
Vrtec nebaški .40
POUČNE KNJIGE:
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan .50
Berilo prvo, vezano .30
Berilo drugo, vezano .40
Berilo tretje, vezano .40
Cerkvena zgodovina Evangelij .50
Fizika 1. in 2. del .45
Katekizem vez. veliki .40
Katekizem vez. mali .15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50¢, oba \$1.00
Obšna zgodovina Pesmarica, nagrobnice \$1.00
Poljedelstvo \$1.20
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan \$1.00
Postrežba bolnikom Sadjerepa v pogovorih Šchimpffov nemško-slovenski slovar \$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar \$1.20
Slovenski pravnik \$2.00
Slovenska Slovnic, vez. \$1.20
Slovenska pesmarica, 2. zvezek po .60
Špissovnik ljubavnih pisem .40
Učna uč in tretoreja .40
Učna živinoreja .50
Umni kmetovalec .50
Žirovnik, narodne pesmi, 1. 2. in 3. zvezek, vez., po .50
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:
Baron Trenk .20
Belgrajski biser .20
Beneška vedeževalka .20
Bitka pri Visu .30
Bodi svoje sreče kovač .30
Boj s narodo .15
Božični darovi .15
Burska vojska .25
Cerkvica na skali .15
Čiganska sirota, 93 zvezkov \$5.00
Čvetke .20
Don Kizot .20
Dobrota in hvaležnost .30
Fabiola .65
George Stephenson, oče železnice .20
Grizelda .10
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po .20
Gustrovani vodnik po Gorenjskem .20
Ivan Resnicoljub .20
Izanami, mala Japonka .20
Izidor, pobožni kmet .20
Jama nad Dobrušo .20
Jaromil .20
Jeruzalemski romar .45
Krištof Kolumb .20
Križana umiljenost .40
Kaj se je Makaru sanjalo? .50
Leban, 100 beril .20
Maksimilijan I. .20
Marija, hči polkova .20
Mati, socijalen roman \$1.00
Malomestne tradicije .25
Miklova Zala .35
Mirko Poštenjakovič .20
Na divjem zapadu, vez. .60
Na jutrotem .81
Na krivih potih .30
Na različnih potih .20
Narodne pripovedi, 1. in 3. zvezek po .20
Naseljenci .20
Na valovih južnega morja .10
Nikolaj Zrinski .20
O jetiki .10
Odkritje Amerike, vez. .60
Prijahaj .30
Pregovori, prilike, raki .20
Prst božji .20
Randeuous .20
Revolucija na Portugalskem .10
Senila .20
Stanley v Afriki .20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po .80
Sveta noč .20
Srečolovec .20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov \$5.00
Strelec .20
Sanjska knjiga, velika .20
Štiri povesti .20
Tegethoff .25
Vojan na Balkanu, 13 zvez. \$1.85
Zlate jagode, vez. .80
Življenja trnjeva pot .50
Za kruhom .20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu) .70
ŠPILMANOVE POVESTI:
1. zv. Ljubite svoje sovražnike .20
2. zv. Maron, krščanski deček .20
4. zv. Praški judek .20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza .20
8. zv. Sultanovi sužnji .25
8. zv. Tri indijske povesti .20
9. zv. Kraljičin nečak .20
10. zv. Zvesti sin .20
11. zv. Rdeča in bela vrtnica .20
12. zv. Boj in zmaga .20
14. zv. Prisega huronskega glavarja .30
15. zv. Angelj sužnje .30
16. zv. Zlatokopi .30
18. zv. Pregarjanje indijskih misionarjev .30
19. zv. Mlada mornarja .20
TALIJA.
Zbirka gledaliških iger:
Brat sokol .20
Pri puščavniku .20
Raztresenca .30
Starnarica .20
Županova Micka .20
Idealna Tašča .20
RAZGLEDNICE:
Newyorške, s cveticami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po .30
Z slikami mesta New Yorka po .20
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali .30
ZEMLJEVIDI:
Avstro-Ogrske, mali .10
Združenih držav, mali .10
veliki .20
Balkanskih držav .10
Evrope, vezan .50
Vojna stenska mapa \$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po .30
OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni naknadici, ali poštni naglaš je vračunana.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

V ruskem ujetnistvu. Svoje stalno bivališce sta naznanila v ujetnistvu Alojzij Sedej in Avgust Lulik. Pišeta, da sta se vozila od Omska 14 dni po reki Irtiš proti kitajski meji in bivata sedaj v Ustkanogorsku; imata privatno sobo skupaj. Ustkanogorsko se nahaja v semipalatinski guberniji. Imata na dan štiri ure prostora, a na izprehodu ju spremlja vojak z nasajenim bajonetom.

Invalid. Ključavničarski pomočnik Fran Skalar, rojen 21. januarja 1882 v Ljubljani ter pristojeven v St. Vid nad Ljubljano, oče štirih otrok v starosti od 4 do 8 let, ki je bil zaposlen pri tvrdki Zbakar, je bil vpoklican takoj začetkom mobilizacije ter bil na nogi ranjen in ujet v prvotnih bojih na ruskem bojišču. V Rusiji so mu odrezali nogo in ga potem z drugimi, za vojno nezmognimi ujetniki poslali domov. Mož je sedaj na Dunaju, kjer mu bodo napravili umetno nogo, da si bo zamožgal po danih mu močeh služiti svoj kruh in preživljati svojo družino. — Kako "lušten" je vojaški stan!

Umor orožnika. V Kal pri Radecah sta prišla dva moža in sta v gostilni popivala ter potem s krčmarjem kvartal. Možja sta imela precej denarja in je bajič krčmar pri kvartanju od njiju pribral kakih 1300 kron. Ko sta se odpravljala iz gostilne, sta zalavala, naj jima krčmar vrne denar, ki ga je pribral; grozila sta mu, da ga ustrelita, nakar jima je krčmar vrnil denar. V noči od 8. na 9. oktober sta ta dva možja prenočila pri nekem kmetu na Studencu. Kmetu sta se zdeli sumljiva in obvestil je skrivaj orožnike v Ratečaj. Ob 5. zjutraj sta vstopila v hišo dva orožnika, a sumljiva tajca sta začela na nju takoj streljati. Stražmojster Pugej je bil zadet v prsi in je takoj umrl. Vicerastrojster pa je bil trikrat zadet v glavo in smrtonosno poškodovan. Razbojnika sta vzela puški in municijo orožnikov ter pobjegnila. Zdaj ju lovi 30 orožnikov. Eden izmed zločincev je star okoli 26 let, srednje velikosti, močan, se drži pri hoji malo naprej, ima podolgat obraz, črne male brke in črne lase. Drugi mora biti star okoli 30 let in je nekoliko manjši od prvega, plavalas, male brke, bajič ima desno roko pokvarjeno. Oba imata čedno temno obleko. Oblast jima je na sedlu.

Drzen poskus vloma. V Mali vasi, občina St. Jur, je prišel zjutraj okoli 6. do hiše posestnice Franciške Trontelj neki neznan človek, oblečen temno, hotel je nato vloniti v hišo skozi vrata z vso silo. Onega človeka je opazila 15letna hči Marija Trontelj in se je iz strahu pred njim zaprla v sobo zano z dvehletnim otrokom. Neznanec je zlezal skozi okno v vežo, vzel sekuro in hotel vdreti v sobo. Deklica pa je šla skozi okno ven iz hiše, vzela s seboj otroka in klicala na pomoč. Lopov je nato pobjegnil, ne da bi bil mogel kaj odnesti.

Neznosna draginja kislega zelja. Na mestnem trgu v Ljubljani se prodaja letos kislo zelje po tako visoki ceni, da se lahko imenuje ta draginja, oduševstvo prve vrste in to še posebno revnejših slojev. Kdo je na kriv to neznosno draginje? Zeljarji kupijo se po razmeroma pravilni ceni glave, ko jih potem zrežejo in skisajo, prodajajo to zelje, v katerem je polovico vode, brez tehtnice, na tak način. Kaj poretče k temu davčna administracija pri odmeri osebne dohodnine takim prodajalcem? Tem neznosnim in nad vse žalostnim razmeram bi se od pomoglo, ako ne gre na drug način, ko bi se naročilo kislo zelje z Moravskega, katero ima letos zelo nizke cene. Revnejšim slojem bi bilo s tem veliko pomagano.

Križ s petrolejem. Pogosto se pripeti, da primanjka petroleja in kadar ga potem kak trgovec zopet dobi, takrat je na dotično trgovino tak naval, da je srečen, kdor more dobiti petroleja za prvo silo. Pri tem se pa vsakokrat dogajajo take nerednosti, da se ljudje, ki imajo denar, preskrbe za dlje časa. Taki ljudje pošljejo hkratu več svojih oziroma drugih otrok po petroleje in ga dobe. Nasprotno morajo ljudje, kateri niso z denarjem založeni, ostati brez njega, ker je na ta način ves petrolej naenkrat razprodan. Med te ljudi spadajo tudi vsi revni dijakci. Revnejše se ne more podnevu učiti, ko je prekratek, prisljen je torej nadaljevati učenje ponoči, toda kako, ko si še za drag denar ne mo-

re preskrbeti razsvetljave. Temu nedostatu bi se takoj odpomoglo na ta način, da se vpeljejo vsaj za čas zime in šole petrolejske kartice, podobne kartam za olje v Trstu, tako da bi bilo tudi revnejšim ljudem in dijakom pomagano.

Elektrika. Mestna elektrarna Ljubljanska je bila že zadnja leta pred vojno v zimskih večerih tako obtežena, da se je pričelo misliti na povečanje strojnih naprav. Letos pa se je poleg raznih tržaških uradov s številnim uradnistvom naselilo v Ljubljani polno vojaških bolnišnic in drugih vojno-erarčnih pisarn, delavnice, skladišče itd., ki so vse električno razsvetljene in uporabljajo električni tok tudi za gonilno silo. Poleg tega je nastalo v jeseni pomanjkanje petroleja, vsled česar je tudi tako občinstvo, ki se tekom 18letnega obstoja mestne elektrarne ni zanimalo za električno luč, začelo v ogromnem številu naročati električne instalacije. Tekom jeseni letos se je elektrarni priklopilo že preko 200 novih privatnih konsumentov in ravno toliko jih še čaka na električno luč. Tega velikanskega navala pa ljubljanska elektrarna ne prenese, ker parna naprava ne zadošča več in se tudi v sedanjih časih ne more povečati. Upravni odbor mestne elektrarne je za sedaj sklenil, da se bodo nadalje privatne instalacije izvrševale samo v posebnega ozira vrednih slučajih, medtem ko se vse druge napeljuje odloža na poznejši čas. Poleg tega se občinstvo opozarja, da zlasti v trgovinah, pisarnah in delavnicah, kjer se luč rabi samo da 6. ali 7. zvečer, ko so elektrarniški stroji najbolj obteženi, kolikor mogoče štedi z električnim tokom. Reklame razsvetljave in razkošna luč v izlozbah se mora omejiti in električni motorji naj v večernih urah do 7. ure mirujejo. Ako bi ta opomin ne zadoštal, tedaj bo mestna elektrarna primorana sama reducirati privatnikom porabo električnega toka v večernih urah. Zamudnim plačnikom pa se bo tok odvzel. Vojaškim zavodom se potrebno množino električnega toka, ki že presega ekvivalent 10.000 normalnih žarnic, mora dodajati, dolžnost prebivalstva je torej, omejiti se na najpotrebnejšo razsvetljavo, da ne bo potreba izdajati strojnih odredb.

Umrli so v Ljubljani: Rudolf Klabouh, poddesetnik. — Vilko Bukovnik, magistratni komisar, 34 let. — Olga Zhuber pl. Okrog, zasebnica, 63 let. — Marija Reich, delavka, 69 let. — Konrad Seifert, knjigovez, 40 let. — Josip Schott, vodja zemljiške knjige, 57 let. — Ivan Trontelj, rejenehiralec, 9 let. — Matija Trampuš, tesar, 62 let. — Marjana Balantič, dularica, 52 let.

Zaklalo se je v mestni klavnici ljubljanski od 26. septembra do 3. oktobra 67 volov, 5 bikov, 69 krav, 1107 prašičev, 85 telet, 131 kostrunov; zaklane živine se je vpeljalo 41 prašičev, 23 telet, 3 govodi ter 1214 kg mesa.

ŠTAJERSKO.

Hrabrost Slovenca. Iz vojnega tiskovnega stana javljajo: Prav izjemen dokaz uspešne hrabrosti pred sovražnikom je doprinesel infanterist Jevnišek 2. stotnije 87. pešpolka. Strel je junštvo, ki pač zasluži, da je izve širša javnost. Oddelek, kateremu je pripadal, je nezadržno juršal na sovražne pozicije. Streljanje na flanko iz pušk in strojnih pušk je ustvarjalo velike vrzeli v naših vrstah in položaj naših napadajočih čet je postal kritičen. Tedaj je Jevnišek izročil za njim idecemu tovarišu svojo puško, vzel od kompanije mu zaupano harmoniko v roke in drvel na čelu odredka naprej. Ves iz sape od dolgega juršanja je začel z razkrito glavno na svojem instrumentu svirati cesarsko pesem in prepeva je so kolone zajuršale sovražne pozicije. Tudi pri vdrtju v pozicije in temu sledečemu zasledovanju sovražnika je ostal Jevnišek, igraje na harmoniki patrijiotične melodije. Na čelu odredka. Predlagan je za visoko odlikovanje.

KOROŠKO.

Prva žrtev italijanske vojne na Koroškem. Dva dni po napovedi vojne, dne 25. maja, so počili prvi strelji na mejah koroške dežele. Prvi vojak, ki je padel, je bil učitelj Štefan Kacjan, ki je služboval 5 let v Gorjah pri Beljaku. Meseca januarja je vstopil v armado kot enoletni prostovoljec, v maju je postal korporal. Na straži

ob meji ga je dne 25. maja zadel sovražna krogla. Truplo pokojnogo so prenesli v Celovec, dne 12. oktobra je bil pogreb.

PRIMORSKO.

Iz italijanskega ujetništva je pisal breginjskemu županu Anton Culot, finančni nadstražnik, katerega so Italijani prijeli v Breginj ob meji, kjer je služboval, in ga odpeljali s seboj v Cremono z drugimi vred. Poroča, da se nahaja tam Fran Urbančič, Kotlarjev, iz Kobarida, Fran Skur, posestnik in trafikant in Robedišč ob skrajni italijanski meji, Mulič, finančni nadstražnik v Breginju, neki Mokri in vsi črnovojniki iz Breginja. Pismo je pisano po nemško.

Istrski begunci na Moravskem. Raztreseni so po vaseh političnega okraja Moravske Třebove, in sicer so sedaj v 64 vash. So iz Krnice, Proštine, Roklja, Altura, Muntiča, Ližnjana, Medulina, iz Kamfanarščine, iz vasi Zabroneci, Juršiči, iz Barbaščine in Sentvinecščine. Živijo med Nemci v privatnih hišah, po nekaterih hišah jih je preveč. Udali so se že v svojo usodo, le tuptam soglasno tožeče izrečeno srčno željo, da bi se mogli skoro vrniti. Vsaka oibitelj je dobila nekaj potrebnih reči, dobijo pa tudi zimsko obleko in čevlje, ker je že nastopila zima. V Svitavi potučje v hrvatski šoli Josip Jvdetičič 60 otrok. Treba pa je otvoriti še nekaj hrvatskih šol. V Greifendorfu stanuje 112 Medulinec v temnih, smrdljivih prostorih po krivdi tamkajšnjega župana. Tako poroča iz Moravske Třebove v prejšnjem "Hrvatskem Listu" nadporočnik Dmirtar Pavel Čurković.

"Naše Jedinstvo" piše: "N. P. gospod Heimold, notranji minister, je posetil na nekaterih krajih slovenske begunce, ali posetiti hoče tudi naše begunce iz istrskega Primorja. Ko bo med njimi, pripravimo mu, da si zabeleži v notes, kak jezik govorijo, in ko se prepriča, da govorijo hrvatski in slovenski, naj gre k naučenemu ministru in ga vpraša: Zakaj niso imeli svojih šol v istrskem Primorju? Potrebno je bilo, da jim je dala šole družba sv. Cirila in Metoda. Ali to je bilo poprej, odslej ne bo več tako, kajti pravica prihaja, da mora našemu ljudstvu tudi po Istri postaviti šole (tudi v Trstu) država in tudi državni ozbirni. Ako so dosedaj mislili na Dunaju, da je potrebno na našo škodo dvigati Italijana, sigurno so se do sedaj prepričali, da treba odsle tudi radi državne koristi dati tudi Hrvatom in Slovencem, kar je hrvatskega in slovenskega."

Iz politične službe. Okrajni komisar okrajnega glavarstva v Sežani, dr. Josip Mosetič, ki je sedaj v Voloski, je premeščen k namestništvu v Trstu.

Reške novice. Reški občinski svet je sklenil, razobešati na občinskih poslopih poleg reške mestne zastave vedno tudi madžarsko trobojnico. — V madžarske šole na Reki je vpisanih letos 3353 učencev in učenk; v italijanskih šolah jih je 3687. — Za drž. poslance na Reki je izvoljen mesto dosedanjega župana dr. Via član italijanske liberalne stranke Ossoinac (recte Osojnjak).

DALMACIJA.

Umrli je v Splitu profesor Ante Kergotič, star komaj 28 let. Čutil je v sebi častniški poklic, zato je kmalu zapustil šolo v Opatiji. V Zagrebu je bil dlje časa sotrudnik "Slobodne Rječi" pozneje urednik.

Evakuiranci iz Kotora in sela Dohote poročajo, da so jih povsodi, kamor so prišli, dobro sprejeli, tako v Mariboru, v Lipnici, Gradcu in na Dunaju. Potovali pa so 7 dni in 6 noči brez prestanka. Onjih se je bila radesna vest, da so evakuirani bili vohunstva. Ker pa to ni res in jih to boli, so se obrnili do oblasti v Boki Kotorski, naj v javnosti pojasni, da so take vesti iz trte izvirte.

Otvorila je v Splitu avstro-ogrška banka zopet svojo filijalko.

HRVATSKO.

Ošli s srbsko armado. Hrvatski uradni list prijavlja tretji sklep zagrebškega sodnega stola o konfiskaciji premičnega in nepremičnega imetja 39 oseb iz Surčina, ki so na sumu in v preiskavi, da so zakrivi zločin proti vojni sili države in veleizdaje ter so se pridružile srbski armadi in z njo odšle.

Zvit ulanec. Hrvatski ulanec Stjepan Pavlica je bil poslan k nekemu odredku, da odda važno povelje. Popoti ga je zajelo 15 konakov, ki so s sulicami šli nad njega. Papir s poveljem je požrl, po-

tem pa se vdal Rusom. Ko je bil zaslišan, je pripovedoval na dolgo in široko o avstro-ogrskih četah, potem so ga oddali med ujetnike. Pavlica se je kmalu uveličal ujetništva, zbežal je ponoči, dobil neko kmečko obleko in se klatil dolgo časa okoli. Slednjic je dobil v nekem hlevu konja, hitro skočil nauj, streljali so za njim kozaki, ali Pavlica se je srečno vrnil k svojemu polku.

BOSNA.

Obsodba. Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu je bila 5. oktobra obravnava proti podpredsedniku srbskega upravnega in solškega sveta Gligoriju Jeftanoviću in njegovemu sinu dr. Dušanu Jeftanoviću zaradi kaljenja javnega miru. Obtožba je temeljila na raznih veleizdajskih in propagandističnih rečeh, ki so bile lazi izkopyane v Jeftanovičevem hlevu. Gligorije Jeftanović je bil obsojen na eno leto ječe in na izgubo kompturskega križa Franc-Jozefovega reda, dr. Dušan Jeftanović je bil obsojen na šest mesecev ječe in na izgubo doktorata.

Ruski slikar ponesrečil.

Ruski slikar Makovskij je ponesrečil, vozeč se z izvoščkom, v čigar voz se je zaletel avtomobil. Makovskij je bil že 70 let star in je zavzemal odlično mesto med modernimi ruskimi historičnimi slikarji. Njegovo najznamenitejše delo je slika "Rusalke".

Papirnati rešilni čolni za podmorske čolne.

Japonski viceadmiral Yokayama je iznašal način sestave papirnatih čolnov, da se more rešiti moštvo podmorskih čolnov v slučaju nesreče. Papir "hishikirazu" imenovan, ki je že sam po sebi jako trden, sestojč iz murvinih nit, se preparira tako, da drži vedno, vsled česar je še bolj trden kakor poprej. Dva lista tako prirejenega se zlepta skupaj tako trdno, da jih dva človeka ne moreta raztrgati, pa če napneta svo svojo moč. Ta papir leži lahko pod vodo cele ure, ne da bi izgubil svojo trdnost. Čoln je pravzaprav neke vrste plav, sestojč iz več papirnatih cevi, v katere se navleče zraka in ki so razvrščene kakor hlodi po plavu.

Invalidni vojaki — državni uradniki.

Ogrsko trgovinsko ministrstvo je izdalo naredbo, ki določa, da je invalidne vojaške vzgojiti za državne uradnike.

Požar v tovarni volnine v Brnu.

Korespondenčni urad poroča iz Brna: Nekega večera je izbruhnil iz še neznanih vzrokov požar v tovarni Emanuela Hechta. Ogenj se je hitro razširil in segel kmalu skozi vsa štiri nadstropja. Prizadevanju ognjegačev se je posrečilo odstraniti nevarnost za negotove objekte, ali štirinadstropno poslopje, v katerem je bila predilnica in apertura, je zgorelo z vsemi zalogami vred. Firma je zavarovana pri več zavarovalnicah.

Občinski zastop v Sarajevu bo najbrže razpusčen.

K zadnji seji občinskega zastopa v Sarajevu je došlo samo 11 starejšin, tako da se ni mogla razpravljati o stvarih, kjer je neohodno potrebna večina. Kakor so razmere sedaj nastale, ni upati, da bi se mogla še vršiti kaka redna seja občinskega zastopa. Zato se je razvil vprašanje o razpusčenju občinskega zastopa in imenovanju vladnega komisarja.

Rabindranat Tagore na hrvatskem odru.

V Zagrebu so vzpizorili prikrat indijsko dramo "Chitra". Zagrebški oder je prvi v Avstriji in tudi v Nemčiji, ki poda to mojstrsko delo znanega Rabindranata Tagore, ki je dobil pred dvema letoma Nobelovo nagrado in ki slavi v svoji domovini že davno za enega največjih indijskih dramatičarjev.

Razraljenja veličanstva v pridigi.

Dunajsko domobransko divizijsko sodišče je obsodilo župnika dr. K. Wetscherja, bivšega kateheta na nemški gimnaziji v Nikolsburgu na 4 mesece ječe in izgubo akademskih časti. Dr. Wetscher je v cerkveni propovedi na abiturijente svoje gimnazije tako vehementno zastopal načelo o nadvladi cerkve nad državo, da je pri tem zagrešil zločin razraljenja veličanstva. Sodišče je v razlogih obsodbe poudarjalo, da državna oblast nikakor ne more dopuščati, da bi se razvijale podobne ideje pred mladino, zlasti v tem času.

Imam v zalogi MOHORJEVE KNJIGE za leto 1916.

- 1. Koledar za leto 1916.
- 2. Mesija, 2. zvezek.
- 3. Zgodovina c. in kr. pešpolka šte. 17.
- 4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
- 5. Slovenske večernice, 69. zv.
- 6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

En iztis knjig po pošti stane \$150, za naročnike v Pittsburghu, Clevelandu in Chicagi pa samo \$130 ker v teh mestih imam za priložne letu, ki znaša samo en dolar.

ALOIS SKULJ, P. O. Box 1402, N. Y. City.

Iščem FRANKA LUŽAR. Pred enim mesecem je bil v Pittsburghu, Pa., in sedaj ne vem za njegov naslov. Pri meni ima otroka. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Andy Turk, Tomsenville, Pa. (10-12-11)

IŠČEM

bolj priletno žensko za gospodinjiti. Tudi z enim otrokom lahko opravlja tako službo. Katero veselja, naj se oglasi na: "Gospodinja", 82 Cortlandt St., New York City. (10-11-11)

Kje je JOSIP KAUSE? Doma je iz Starega trga pri Črnomlju in je po poklicu godec in bartender. Že tri leta nisem nič slišala o njem. Zajedno želim pa tudi izvedeti za JOSIPA MIHELČIČ, ki že tudi eno leto ne vem nič o njem. Prosim ju, da se mi javita. — Lucica Kure, 149 Noll St., Brooklyn, N. Y.

Rad bi izvedel za svojja prijatelja ANDREJA STOPAR in JOSIPA SLUGA. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi nju naslov, ali naj se pa sama oglasi. — Joseph Gulja, R. 1, Cairnbrook, Somerset Co., Pa. (9-11-11)

DELO! DELO!! DELO!!! Rabim 25 do 30 mož za drva delati. Šuma je lepa. Plača od klatre \$140. Delo stalno za več let. Oglasite se pismeno ali vprašajte osebno pri: Vinko Poje, Box 20, Czar, W. Va. (9-11-11)

NAZNA NILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

DELO DOBI

50 drvarjev. Plača \$130 od kvartala ali sežnja. Za podrobnosti obrnite se na: Joseph Sluga, Box 507, Port Allegany, Pa.

Iščem svojega sina FRANCA MIHINA. V Ameriki biva okrog enega leta. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — George Mihina, 307 Lindon Ave., Pittsburgh, Pa. (10-12-11)

POZOR, ROJAKI!

Varuje se ptička Mike Požara, podomače Pričudru iz Gornje Kosane, pošta St. Peter na Krasu. Visok je okoli 5 čevljev in 3 palce, hodi razkoračeno, večasih se brije pod nosom, včasih pa ne govori slabo angleško in rad karta. Rojaki po West Virginiji ga dobro poznajo, posebno na Spruce, Durbin, Davis, Thomas in Richwood, W. Va., pa tudi v clevelandski okoličici. Meni podpisane mu je ukradel znesek \$43.50, in sicer ček za \$35.00 in v gotovini \$8.50, Mr. Hubert Mihicu je odnesel \$13.62, Mr. Jakobu Šega \$5.00, Mr. Antonu Cetvnič \$5.00 in Mr. Sajevecu v Clevelandu, O., okrog \$30.00. Torej, rojaki, varujte se ga, da še kateremu kaj ne ukrade ali pa na kak drug način ogoljufa. Govori jako prilznen in star je okrog 36 let. Jernej Aučič, c/o Mihic Camp, Box 18, (6-12-11) Pickens, W. Va.

HARMONIKE

bodite kakeškekol vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravku zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske, kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnega vprašanja.

JOHN WENZEL, 1917 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNA NILO.

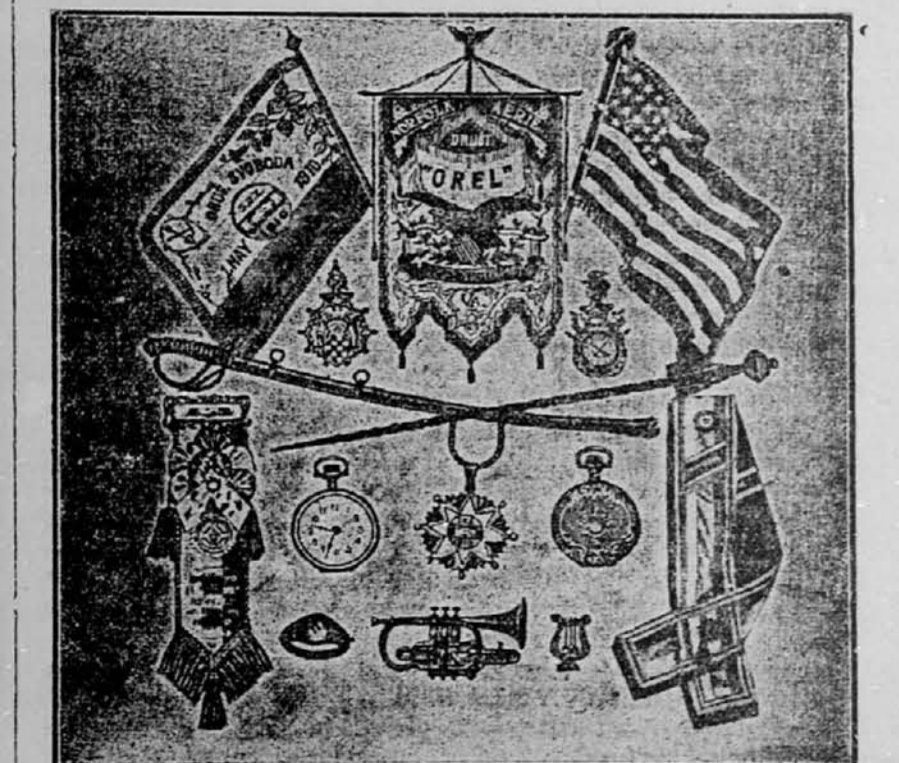
Cenjenim naročnikom v Kansas sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

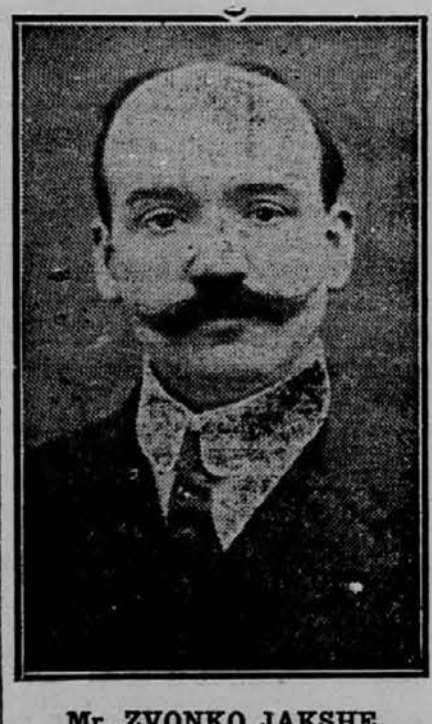
Mr. OTTO PEZDIR, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna porčila. Upravništvo Glas Naroda.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvršem nedelj in potstavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 166 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donša dnevno poročila z bojišču in rasne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13.000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR (Notary Public) v GREATER-NEW YORKU ANTON BURGAR 82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y. IZDELJE IN PRESKRBUJE vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, veržico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi mene za cene vprašate. Uprisanje Vas stane le 2c. pa si bode prihranili dolarje. Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj. IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Mr. ZVONKO JAKŠHE, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potčila. Sedaj se nudi v izhodni Pennsylvaniji. Upravništvo "Glas Naroda".

ZASTONJ MOŽEM

50,000 KNJIZIC Ako trpite na katerikoli moški bolezni, pišite po našo brezplačno knjižico. V tej knjižici lahko čitate, kako se može, ki trpijo na bolezni kot je zastupljena kri, mozoiji, stare rane, kožne bolezni, razne zastarele in nalezljive moške bolezni, zadržba, neprebnost, zapeka ali konstipacija, katar, zlata žila, revmatizem, okorela jetra in žolčne ter mehurne bolezni, vsepuho zdravljuvno doma in z majhnimi stroški. Trpiti li na bolečinah v križu in v zgibih, na glavobolu, izgubi teka, kislini v želodcu, povračanju hrane, bljuvanju, žolčnem riganju, nečistem jeziku, smrdljivi sap, slabem spanju in slabih sanjah, utrujenosti in naglem razburjanju, nezvoznosti, razdraženosti in slabosti ob jutrih, črnih kolobarjih pod očmi, izgubi volje, gremživosti in plinosti v druzbi, bojazni in na prepadnost? Ti simptoni pomenujo, da ste pri slabem zdravju in da potrebujete zdravniške pomoči in nasveta. Naša knjižica, katere se lahko imenuje kašipok k zdravju, vsebuje dobre podatke in nasvete za bolne ljudi. Zaloga znanosti je in lahko vam pomaga k zdravju, moči in kreposti. Pošljite kupon za brezplačno knjižico. DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 902, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill., U. S. A. Gospodje:—Pošljite mi takoj svojo brezplačno knjižico. Ime Naslov

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann—Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

(Nadaljevanje)

— Slušajte, teta Grete, jaz za svojo osebo mislim, da bo šlo, a preje je treba vprašati gospoda Guldena za njegovo mnenje.

Tedaj pa se je on obrnil ter rekel: — Vsakdo je svoj lastni gospodar, Jožef, ter mora slediti svoji vesti. Če se hoče čitati mašo-zadušnico za umrlega Ludovika XVI. — je to dobro. Proti temu ne bodo imeli ničesar pošteni ljudje vseh strank, seveda če je človek rojalist... Če se pa hoče poklekniti tja le v lastno korist, je boljše, da se ostane doma. — Ludovika XVI. ne omenjam več, a s Pichegru, Moreau in Cadoudal pa je druga stvar. Pichegru je hotel predati svojo armado sovražniku, Moreau se je boril proti Franciji in Cadoudal je navaden morilec. To so tri vrste častihlepih ljudi, ki niso želeli ničesar drugega kot da bi nas napravili za sužnje in ki so vsi trije zaslužili svojo usodo. To je seveda le moje mnenje.

— Pa moj Bog! — je vskliknila teta Grete. — kaj pa nam je vse to mar? Saj vendar ne bomo šli tja radi njih, temveč le radi tega, da dobimo dovoljenje! Vse drugo mi ni nič mar in Jožefu tudi ne; kaj ne, Jožef?

Bil sem v veliki zadregi, kajti to, kar je oče Gulden ravno povedal, se mi je zdelo pravilno. On je to zapazil ter rekel: — Jaz razumem ljubezen mladih ljudi, a takih sredstev se ne sme uporabljati, mati Grete, in mlad človek ne sme raditega žrtvovati svojega prepričanja. Če nima Jožef istega mnenja o Pichegru, Moreau in Cadoudal kot ga imam jaz, naj se vdeleži procesiji ter je stvar popolnoma v redu. Ne bo mi niti prišlo na misel, da bi mu raditega očital, a za svojo osebo rečem, da se take stvari ne vdeležim.

— Jaz tudi ne, — sem rekel tedaj. — kajti jaz sem istega mnenja kot oče Gulden.

Videl sem, da se je hotela teta Grete ujeziti, kajti postala je rdeča kot rak. Vendar pa se je takoj zopet pomirila ter rekla: — No, pa pojdeva jaz in Katarina sami. Midve se ne brigava za taka starokopitna naziranja.

Oče Gulden ni mogel vspriči njene jeze skriti smeha ter je rekel: — Da, vsak človek je gospodar svojih dejanj in raditega storite, kar sem vam zdi prav.

Tedaj pa je prišla teta zopet za svojo košaro ter odšla, dočim mi je oče Gulden ukazal, naj jo spremim.

Hitro sem oblekel svojo suktno ter ujel teto na vogalu ceste. — Poslušaj, Jožef, — je rekla, ko sva korakala proti trgu. — Ta gospod Gulden je siicer dober človek, a star borec. Odkar ga poznam, ni bil še nikdar zadovoljen s kako stvarjo.

On si siicer ne upa reči, a njegova edina misel je republika, njegova stara republika, kateri je igral vsakdo gospoda: berač, kovač, čevljar, Žid in kristijan. To je vendar neumnost. Kaj pa se hoče pravzaprav storiti? Če bi ne bil tako pošten človek, bi se mu ne prizanašalo. Ne smemo pa pozabiti, da bi se brez njega nikdar ne naučil dobrega rokodelstva in on nam je storil tudi veliko drugega dobrega, vsled česar smo mu dolžni hvale. Raditega sem tako hitro odšla, kajti drugače bi bila v stanu pošteno razjeziti se.

— To si prav storila, — ji je odgovoril on. — Jaz ljubim gospoda Gulden kot očeta in tebe kot da si mi lastna mati. Vsled tega bi me ne mogla nobena stvar bolj boleti kot če bi videl vaju oba sprta.

Nato je rekla teta Grete: — Da bi se jaz sprla s takim možem? Potem bi rajše skočila skozi okno. Ne, na noben način ne. Kljub temu pa ni treba poslušati vsega, kar pravi on, kajti jaz zatrjujem, da bodo te procesije za nas nekaj dobrega, na podlagi česar nam bo gospod župnik preskrbel dovoljenje, kar je vendar glavna stvar. Katarina in jaz pojdeva tja. Ker bo ostal gospod Gulden doma, boš moral ostati tudi ti; jaz pa sem prepričan, da se bo vdeležila polovica mesta in zelo lepo bo, pa naj se zgodi za Pichegru-ja, Moreau-ja ali Cadoudala.

— To ti vrjamem, — sem rekel jaz.

V teh pogovorih sva dospela do Nemških vrat. Še enkrat sem objel teto ter se veselo volje vrnil domov.

III.

Da nisem pozabil tega obiska tete Grete, je to vsled tega, ker se je osem dni pozneje pričelo s procesijami, mašami-zadušnicami in pridigami, ki so se končale šele s povratkom cesarja leta 1815 in ki so trajale potem znova do odstopa Karola X., leta 1830.

Če mislim vsled tega na Napoleona, mi zveni vedno v ušesih grmenje topov in oče Gulden mi zakliče s svoje postelje: — Zopet zmaga, Jožef! Ha, ha, ha, vedno same zmage! — Če pa mislim na Ludovika XVIII., slišim vedno zvonjenje zvonov ter si izsliskam v duhu očeta Brainstein s svojima dvema sinovoma, kako vlečejo vsi trije za vrvi zvonov. V takem slučaju slišim vedno očeta Gulden, ki mi je rekel s smehom: — Ti, Jožef, to velja sv. Magloriju ali sv. Polikarpu.

Drugače si teh časov sploh predstavljati ne morem. Za časa cesarstva se tudi spomnim, kako so proti večeru oče Coiffe, Nikolaj Rolfo in nekateri drugi veterani basali svoje topove, da izstrelijo običajnih enindvajset strel, dočim je bilo na okopih mesta Pflzburg zbrano polovico mestnega občinstva. Na večer pa je bila razsvetljava in vse je kričalo: — Živi cesar!

Par dni pozneje pa je bilo polno mrtvaških listov ter nova konspiracija.

Pod Ludovikom XVIII. vidim mirovne altarje ter kmete s svojimi volni polnimi mahu ter mladih smerek in dame z velikimi vazami, ki stopajo iz svojih hiš; in nato procesije: — med zvonjenjem zvonov koraka gospod župnik s svojimi vikarji in za celim cerkvenim spremstvom novi župan, gospod Jourdan z debelim, rdečim obrazom ter lepo uniformo. Poleg njega pa postajni poveljnik, gospod Robert de la Faisandrie z veliko baroko. Za tema pa občinski odbor s svečami. Ceste so pokrite z zelenjem in z oken vihrajo girlande in bele zastave. Židje in luternaci pa stojijo za svojimi žaluzijami v senči ter gledajo na prizor, ki se odigrava v solne.

To je trajalo od leta 1814 do 1830, nevtševši 100 dni, v katerih je prišel Napoleon zopet do moči. Jaz pripovedujem rad vse skupaj, kajti navajati vsako posamezno procesijo posamič, bi bilo preveč dolgočasno.

Pričelo se je torej dne 19. maja 1814. Istega dne, ko je Harmentier oznanil velike cerkvene slovesnosti, je prišlo k nam pet duhovnikov iz Nancy, mladi ljudje, ki so pridigali čeli tečen, od jutra do polnoči. To naj bi uvedlo cerkvene slovesnosti. V celem mestu je bilo govora le o njih, ljudje so postali pobožni in skoro vse deklice in vse žene so šle k izpovedi.

Razširila se je pa tudi govorica, da se bo vrnilo narodna posestva in procesija naj bi razločila lumpe od poštenih ljudi, kajti

prvi bi si gotovo ne upali pokazati se pri teh cerkvenih slavnostih. Lahko si mislite mojo jezo, ker sem bil takorekoč proti svoji volji prisiljen ostati pri lumpih. Glede smrti Ludovika XVI. si nisem imel hvalabogu ničesar očitati ter tudi nisem imel nobene narodne posesti in moja edina želja je bila, da dobim dovoljenje za poroko s Katarino. Tudi jaz sem bil, kot teta Grete, mnenja, da je oče Gulden preveč zaverovan v svoje misli, dasiravno nisem imel nikdar poguma, da bi dal izraza svojemu mnenju. Čutil sem se zelo nesrečnega in to tem bolj, ker so vsi ljudje, ki so prinesli ure v popravilo, neprestano hvalili pridige ter izjavljali, da kaj takega še niso slišali.

Kadar je slišal oče Gulden take govore, je nadaljeval s svojim delom, ne da bi dvignil glavo. Ko pa je bil gotov, se je obrnil proti stranki s pripombo: — Tu, gospod ta in ta... račun znaša toliko in toliko... — Zdelo se je, da nima nobenega zanimanja za stvar. Če pa je prišel pogovor na narodno posest ali na revolucijo pred petindvajsetimi leti ter na zadoščenje za prejšnje zločine, je vzel z nosa svoja očela, se vzravnal, da posluša ter rekel s presenečenim izrazom v obrazu:

— A, tako! Tako lepo je, gospod Klavdij?... Poslušajte... To se mi zdi nekoliko čudno... Ti mladi duhovniki govore torej tako izvrstno?... No, če bi delo tako ne sililo, bi jih rad enkrat slišal... Meni bi bilo gotovo tudi enkrat treba, da se pustim nekoliko razsvetliti...

(Nadaljuje se).

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojnimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih.

F. P. Barton piše: "Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošiljate še itd." Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je to blago v resnici hvale vredno. Pišite na:

Z. JAKSHE

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
GENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državljani o knjigi Berta o Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga malo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli...

Friedrich pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Staal ni bilo na svetu tako stvarno pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dedel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Kosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sembral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva lekja posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem sražel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

Henrik Harit: Te je najboljši očiščiva knjiga, kar sem jih kdaj bral...

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu) je nekoč slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi ji dali križemsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprata ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 60 CENTOV.

Moročite se pri: Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENI AVAHI. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.
Bojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo do obiska naš zastopnik

Mr. FRANK MEH
cateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdati pravoveljavna potrdila. Bojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

THE BUREAU OF INDUSTRIAL ORGANIZATION na drжавo Republiko varuje in pomaga priseljencem, ki se bili odelparjeni, svobodni ali s katarinami se je slabe volje.

Besplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili odelparjeni od bankirjev, odvzetnikov, revceev s semljiki, prodajalcev avtozgodnih listkov, spremeljivcev, kraljpotev in posestnikov v tujini.

Daje se informacije v natvari vsjakih zadevah: kake posle, stvarjan, kjer se oglašit se ž avljajaska listine.

Surodniki naj bi se sestali s prijensci na Ellis Islandu ali v Large Office.

URADNI DELEŽEV
DEPARTMENT
OF THE
BUREAU OF INDUSTRIAL
AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 250 East 39th St., odprti vsaki dan v ure s jutraj do 8. popoldneja in zvečer s petka do 8. do 11. ure.

POSRE ROJAKI

Najbolj uspešno sredstvo za zvezo in moč, kar tu je, kajor tudi za močke včasih in brez. Ako se rabi to sredstvo v 6 tednih izrasli črti in dolgi vsi, kajor tudi močkim trane hrke in v rudi in vseh odpadkih in v ostalih. Povzročajo, koštili ali trganje v rokah, nosih in križu v 3 dneh popolnoma odpravijo rane, opekline, bole, ture, kraste in grinte, potne sope, kurje oči, bradavice, osebine in par dneb popolnoma odstranijo. Kdor si morda zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljemo zastonj.

JARON WARD, Cleveland, Ohio.

800 E. 9th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA GLAS NARODA! NAJVEČJ DNEVNIKI DNEVNIK V NDI

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh vesesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov: na 70th straneh in vsaka stran je 104 pri 134 palca velika. Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

Obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev. Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se jih lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni stvar. Pri večjem odjema damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON JE VREDEN DESET (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ALO SE GA PREDLOŽI SKUPNO Z DEVETDESETIMI (90) ALI VEŠ RESNIMI HASSAN CIGARETNIH KUPONI V KAKI 20 GIB HASSAN PREMILSKIH POSTAJ ALI PRI

THE AMERICAN TOBACCO CO.
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta sponuha ugane 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujocih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 paicih.
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50. Veliko stensko mapo, na eni strani Združene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemcije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do ljubrega sem se prepričal, da dosepejo denarne pošiljlatve tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev (sorodnikom in znancem) v staro domovino.

100 K velja sedaj \$15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.